

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
 HIRDETÉSEK:
 4-hasdos petty sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fill.
 Nyúlter sorra 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvé-
 Társaság.
 József főherczeg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Péntek, április 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Kereskedő-érdekek a parlamentben.**
- Wekerle leirata Aradhoz.**
- Kristóffy és a Zeysig-ügy.**
- Két napos közgyűlés.**
- Harc a lipótvárosi mandátumért.**
- Jakabffy Tódor utolsó levele.**
- Bossú Spiridevnéért.**
- Ágy a szinpadon, vagy: Hol a boldogság?**
- Az accusal erdőfür.**
- A kis interpelláló dióhéjban.**
- Az ural élet vége.**
- Választási mezejelmak.**
- Barabás Béla programbeszéce.**
- Talipán-ünnepély Aradon.**
- Tárcs: A bolond. Irta: Bajtay Mihály.**
- Csarnok: János. Irta: Ifj. Lónyay Sándorné.**

Kereskedő-érdekek a parlamentben.

Arad, Április 19.

A kereskedőknek az új kormányval való összeköttetése egy kényes, bizonyos mértékben kellemetlen ügyvel kezdődött. Ez a budapesti V. kerület mandátumának ügye, a melynek jelentősége túlnőtt a kerület határain s a melynek ügyében ma mintegy százötven vidéki kereskedő, — az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vidéki kerületeinek vezetői és kiküldöttői a — miniszterelnöknél, a kereskedelmi miniszternél és a legközvetlenebbül érdekelt kereskedelmi államtitkár előtt tisztelegtek.

Az ügyre talán nem kell részletesen

visszatérni. Az, hogy Sándor Pál, a Lipótváros eddigi képviselője és az O. M. K. E. elnöke ellen Sztérényi József kereskedelmi államtitkárt léptették föl, kétségtelenül nem volt hijával a célzatosságnak. Sőt ha akárki mást, helyi jelöltet, vagy országos embert léptetnek föl, nem jelent oly erős célzatot, mint hogy az agráriusok ellen hadakozó kereskedők vezére ellen Sztérényi Józsefet, a nagytehetségű államtitkárt léptették föl, a kinek ipari és kereskedelmi érdemeit senki se vonhatja kétségbe. A cél tehát az volt, hogy Sándor Pált, — talán ép, mert az O. M. K. E. elnöke, — a kereskedők kerületében kibuktassák. Mondják, hogy Chorin Ferencet, a gyáriparosok szövetségének elnökét vezetné valami különös ellenszenv Sándor Pál ellen, s ezért lanszirozta ő elsőnek Sztérényi lipótvárosi jelöltségét, vagy lehet, hogy ép Sztérényi előtt akartak maguknak érdemeket szerezni azzal, hogy neki Sándor Páltól a főváros egyik mandátumát hódítják el. Lehet, hogy Sándor Páinak nem bocsátatott meg, hogy valaha szabadelvű párti volt. Igaz, hogy a pártból a választói jog miatt régebben kilépett; de a kilépés idejét nem választotta meg oly ügyesen, mint azok a szerencsések, akik most az alkotmánypárt nyergében ülnek. Ezt nem tudták neki megbocsátani, vagy egyéb, rejtett okok is közrehatottak: a tény az, hogy ugyanakkor, mikor az agráriusok elnöke földmivelési miniszter lett, a gazda-

szövetség főtitkárát földmivelésügyi államtitkárnak jelölik, s az agráriusok nagy táborukra jut biztos mandátumokhoz: a kereskedőség érdekképviselőtének még a vezetőjét is ki akarták rekeszteni a parlamentből.

A ma Budapesten járt küldöttség azzal az eredménnyel ment szét a vidékre, hogy Sztérényi az V. kerület jelöltségétől visszalépett, s így Sándor Pált egyhangulag választja meg a City. A visszalépés különben nem annyira a kereskedőségnek tett szivesség volt, hanem Sztérényi érdekében történt. A jelöltség fentartása ugyanis Sztérényire nézve kétségtelen bukást jelentett volna, a mi reá, a kereskedelmi államtitkárra, a Lipótvárosban, a kereskedők kerületében nem kis mértékben lett volna kellemetlen. A vidéki kereskedők tehát Sándor Pál mellett tüntettek, de Sztérényinek adták a legkellemesebb visszavonulás alkalmát. Sztérényi különben is kap más mandátumot, Oravcán; s a mandátumok között csak a választás idejében van szép és kevésbé szebb; később azután valamennyi egyforma. S a kereskedők maguk elismerték, hogy nekik a parlamentben Sztérényire ép oly szükségük van, mint Sándor Pálra. De Sándor Pálra is, — ennyit jelentett a mai küldöttség-járás.

A küldöttségnek adott válaszok sorát úgy Wekerle Sándor miniszterelnök, mint Sztérényi államtitkár erősen szembe helyezkedtek egy jelszóval, amely nem mo-

A bolond.*

Irta: Bajtay Mihály.

Mária schönburgi hercegnő, akinek arany volt a haja és verőfény a mosolygása, sokszor álmódott. Legutóbb például azt álmódta, hogy megjelent előtte Szent Vencel, a birodalom patronusa, s megígérte neki, hogy megtartja a szerelmeire. Az ígéret nagyon különösen hangzott, mert a schönburgi hercegnők évszázadok óta nem ismerték a szerelmet, és mert Mária hercegnő mindössze tizennyolc éves volt, nagyon komolyan vette az álmot. Beavatott udvari körökben már arról suttogtak, hogy a diplomácia meg fogja szüntetni a titkos tárgyalásokat, s hogy Mária hercegnő, akinek arany volt a haja és verőfény a mosolygása, — sosem lesz a Nepomuk herceg felesége . . .

I.

Ugy történt, hogy Mária hercegnő kora hajnalban lóra pattant és megszökött a hercegi kastélyból. Vágtatva száguldott keresztül a réteken, miközben kipirult az arca, kibomlottak hajfűrtjei s lelke megittasult az utedavaszi levegőtől. A főlovászmester, aki örökké inogni érezte a fejét és állását, valahányszor a hercegnő nyeregbe hágtott, ezuttal otthon maradt. Természetes tehát, hogy a Mária hercegnő lova

megvadult és örületes galoppban vágtatott az erdő felé . . .

Már-már bizonyos volt, hogy a hercegnő agyon zúzza magát, amikor egy idegen alak ugrott elő a mogyoró-bokrok közül s megragadta a kantárszarat úgy, hogy a paripa reszketve rogyott térdre, a hercegnő pedig ajultan gurult le a mohos, puha erdei pázsitra.

Mint hogy az udvari orvos nem volt jelen, Mária hercegnőnek egy kis ijedtségen kívül nem történt semmi különösebb baja. Nemsokára felnyitotta égkek szeméit és mosolygott. Tekintete, mely olyan volt, mint a hajnali csillag ragyogása, hálásan pihent bátor megmentőjén, aki orvosi ismeretek hiányában már a huszadik miatyánkot mondotta el a hercegnő felgyógyulásáért . . .

— Köszönöm bátor lovagom . . . Ki vagy?

A lovag, aki majd elnyelte tekintetével a pihető szép leányt, hirtelen nagyon ostoba arcot vágott. Nagyot lélegzett, aztán elhárta, hogy Dudlák Flórián a neve. Lucsivnárról jön és Jénába igyekszik, ahol teológiát akar hallgatni. A pénze elfogyott, tehát apostol módra teszi meg a hátralévő utat.

Mária hercegnő Szent Vencel ígéretére gondolt s mosolyogva nézte a csinos szőke tót fiút, aki szörnyű zavarban volt, mert a csizmáit szerette volna felrángálni mezítelen lábaira, de sehogysem sikerült. A hátán cipelte eddig s a fülénél fogva össze volt bogyva mindakettő.

— Köszönöm lovag — mondotta ismét-

ten Mária hercegnő, — meg foglak jutalmazni — és kezet nyújtott neki.

A lovag megemelte kopott köcsög kalapját, melynek hlányzott a karimája és megragadta a hercegnő kezét.

— Oh milyen szép vagy te . . .! — kotta elragadtatással. Nagy szemét az ég meresztette, úgy, hogy csak a fehérje látszik s le akart térdelni. A szerencsétlen véletlen folytán azonban tüske került a talpa alá. A nadrágja megakadt egy kőénybokorban, s a diák nagyot ugrott és nyekkenve terült el a földön. Mikor feltápászkodott, nadrágjának egyik szára, melynek a schönburgi kutyák úgy is hadat üzentek már s melyben mindössze néhány ócska zsinag tartotta a lelket, hosszú koloncokban lógott le róla . . .

A tót diák zavarba jött, elpirult, s hosszan hallgatott, pedig olyan formát akart mondani a szép szőke leányt, hogy *jöjjön Lucsivnárra papnének*.

És a hercegnő, a kinek a diplomácia az idős Nepomuk herceget szánta, ismét Szent Vencel ígéretére gondolt és nagyon vidám lett. Kiolvasta a diák szeméből, hogy kapitullált, s a hódításra a hercegnők is büszkéek.

A mikor megindultak a kastély felé, a tót diák egyre sántikált még és szörnyű keserveket sóhajtott.

A szertartásmester majd elájult, m kor megpillantotta őket együtt, s látta, hogy Mária hercegnő saját fenséges kezeivel vezeti pari-

* Az aradi Kőlcsey-egyesület irodalmi szakosztályának pályázatán pályadíjjal kitüntetve.

először aktuális. Nem áll az, — mondták, hogy a kereskedők érdekeit a parlamentben csak kereskedők képviselhetnék. Maga az államtitkár a jelszót nemcsak tévesnek, hanem veszedelmesnek találta, mert úgy mond, ép az ilyen kijelentések alkalmasak arra, hogy a gazdasági harcokat a fölkavarják.

Érdemes ezzel a kérdéssel foglalkozni. zonyos, hogy a kereskedők érdekeit nemcsak maguk a kereskedők képviselhetik. Hiszen Baross Gábor is a közigazgatási pályán kezdte azt az ösvényt, amely a magyar kereskedelem örök hálakoszorujához vezetett. De fordítsuk meg a tételt: a kereskedők érdekeit a parlamentben mindenki más inkább képviselheti, mint kereskedő-ember? Ezt aligha mondja akár a miniszter, akár a kereskedelmi államtitkár. Szükséges ugyebár, hogy az illető a kereskedők érdekeinek képviseletére rátermett legyen. S ilyen minden más pályán akad, s csodálatosképen a kereskedők között egyetlen egy se akadna? Hiszen a kereskedők most csak egyetlenegynek parlamentbe küldése mellett állottak sorompóba. S a kereskedők között ez az egy se lenne alkalmas?

Nincsen igaza ebben se a miniszterelnöknek, se Szeréyinek. A magyar parlamentnek ugyanis öreg betegsége, hogy háromnegyedrészben ügyvédek ülnek benne. Ez a kóros jelenség, a hogy a mandátum osztogatásból kivesszük, talán most fog leghatalmasabb mérvben kiütni a képviselőházban. S az ügyvédek között van megannyi nagy képességű, államférfiúi éleslátással megáldott ember. De hogy a parlamentben a jogász intézzen el iparügyet, kereskedelmet, földmivelésügyet, közlekedést, vámot és finánc politikát: ez bizonyára természetellenes jelenség. S különösen alig lehet szükség a jogászokban való túltengésre most, a mikor a vezérek egybehangzóan és dícséretesen hirdetik, hogy az áldatlan közjogi vitákat kisöprik a parlamentből s a gazdasági reformok lépnek előtérbe.

Igenis: iparos-érdeket az iparos, ke-

reskedő-érdeket a kereskedő képviseljen a törvényhozásban, ha azt akarjuk, hogy a képviselet hü tükre legyen az országnak. Lehet, hogy ezek gyöngébb szóonokok, kevésbé diplomatikusak és a politikai erkölcsökhöz kevésbé simulók lesznek, de mindenesetre közvetlenebbül fogják ismerni az általuk képviselt osztály érdekeit, mint az ezek jogügyi képviseletével megbízott ügyvéd-képviselő.

Ha ez elvvé válik, a kereskedők és az iparosok között serkenteni fogja a saját közügyeik iránt való érdeklődést, amely ma még oly kis mérvben van megközöttük. S mire ez az érdeklődés kifejlődik, akkor talán könnyebben lehet a kereskedők között is meglátni a parlamenti képviseletre alkalmas egyéneket, — akiket ma a miniszterelnök és a kereskedelmi államtitkár sehogy se tudnak fölfedezni. +

Wekerle leirata Aradhoz.

(Az új kormány bemutatkozásán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 19.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök leirata kormányelnökké történt kinevezetéséről és az új kabinet megalakításáról tegnap érkezett meg Arad város törvényhatóságához. A leirat a szokásos értesítés; nincs olyan passzusa, amely bírálná a multat, amelynek válságos küzdelmében olyan nagy szerep jutott a törvényhatóságoknak, vagy az új rendszert bejelentené a jövőre nézve.

A miniszterelnök buzgó támogatást vár a törvényhatóságtól a király által a kormányra bízott föladatak kivitelében.

A miniszterelnök leirata a következő:

Ó császári és apostoli királyi felsége Fejérváry Géza báró valóságos belső titkos tanácsos urnak miniszterelnöki állásáról való lemondása következtében folyó évi április hó 8 án kelt legfelsőbb elhatározásával engem magyar miniszterelnökké legkegyelmesebben kinevezni s előterjesztésem folytán ugyanazon napon kelt legfelsőbb elhatározá-

érezte magát, s az első pohár bor után brudert ajánlott a külügyminiszternek.

Később Mária hercegnő személyesen is érdeklődött a sorsa iránt. S mikor az udvarmester jelentette, hogy csupán egy állás van üresedésben, az udvari bolond állása, a hercegnő kategorikusan mondomta:

— Hát legyen udvari bolond.

Az udvari bolondnak tudniillik minden szabad.

III.

Minthogy pedig tavasz volt, s az almafák virítottak, a fecskék pedig fészket raktak, a diák szíve is napról-napra forróbb szerelemre gyulladt. Különös állása bizonyos előjogokat biztosított számára. Határozottan kegyben volt.

A szerelemre hívó fehér tavaszi éjszakákon, mikor teli tányérral ragyogott le a hold, a bolond fülsiketítő furulyázást vitt véghez a Mária hercegnő ablaka alatt. A kíséretet hozzá a schönburgi ragadozók szolgáltatták. Ha pedig túlaradt lelkében az érzelem, énekelni kezdett. Igaz, hogy az ének inkább hasonlított a kukorékoláshoz, de Mária hercegnőnek tetszett, s ami Mária hercegnőnek tetszett, azt az udvar elragadónak találta. Az udvari karmester ugyan bizalmas körben néha-néha panaszkodott a mellőztetés miatt, de egyébként a bolond esténként szabadon csalhatta ki furulyájából a világ legfalsabb hangjait.

Az udvarhölgyek kedvében jártak. Ismételten el-elmondatták vele a hercegnő megmentésének történetét. Az udvari poeta hőskölteleményt írt róla. A riporterek életrajzi adato-

sával Zichy Aladár gróf urat a személye körrül, — Andrássy Gyula gróf belső titkos tanácsos urat belügyi, — Kossuth Ferenc urat kereskedelemügyi, — Darányi Ignác dr. belső titkos tanácsos urat földmivelésügyi, — Apponyi Albert gróf belső titkos tanácsos urat vallás- és közoktatásügyi, — végül Polányi Géza urat igazságügyminiszterévé legkegyelmesebben kinevezni, engem pedig a pénzügyminisztérium vezetésével, valamint a honvédelmi miniszter és a horvát-szlavon dalmátországi tárca nélküli miniszter teendőinek ideiglenes ellátásával legkegyelmesebben megbízni méltóztatott.

Midőn erről Arad sz. kir. város t. közönségét új állásom elfoglalása alkalmával ezenel értesitem, egyszersmind azon várakozásomnak adok kifejezést, hogy úgy engem, mint minisztértársaimat legkegyelmesebb urunk ő felsége bizalma által élénk tűzött földadataink megoldásában, alkotmányos működésünkben hazánk érdekében, törvényes hatásköréhez köpest, hazafias busgalommal támogatni fog.

Budapest, 1906. április hó 8 án.

Wekerle Sándor s. k.

A minisztérium beköszöntőjét kifizetik a legközelebbi közgyűlés napirendjére. A tanács nem csak azt fogja javasolni, hogy hazafias lelkesedéssel vegyék tudomásul, hanem azt is indítványozni fogja, hogy Aradváros törvényhatósági bizottsága fejezze ki örömét és rendíthetetlen bizalmát a kormány kinevezése alkalmából.

Ugyancsak legnap írt le Wekerle miniszterelnök, mint pénzügyminiszter Aradváros közigazgatási bizottságához, amelynek szintén a támogatását kéri.

Két napos közgyűlés.

(A parketgyár és egyebek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 19.

A közgyűlés mai második napja csekély érdeklődés mellett folyt le. A városatyák közül csak mintegy harmincan jelentek meg s ezért a járda és utcaterületek foglalásáról szóló javaslat tárgyalását a jövő havi közgyűlésre halasztották. A tárgysorozat hátralévő pontját vita nélkül tárgyalta le a közgyűlés, csupán a

kért ostromolták. A schönburgi tűzoltók beválasztották díszcsövezetőnek.

Mária hercegnő pedig állandóan kitüntette, úgy, hogy az összes udvari főméltóságok felténi kezdték a posziójukat.

Minthogy pedig a tót diák nem nyert kellő oktatást az illem-kodexből, gyakran elkövette azt a felségsértést is, hogy minden különösebb ok nélkül hirtelen megragadta Mária hercegnő kezét, s hosszasan csókolgatta.

Mária hercegnő túrta ugyan, a szertartásmester azonban megsokalta a dolgot s egyszersmindenkorra megtiltotta a bolondnak a kézcsókot.

A bolond, ahelyett, hogy alattvalói hűség-gel engedelmeskedett volna, úgy mellbe vágta a szertartásmestert, hogy krumpli módjára gurult le a lépcsőn s még négykézláb is csuszott néhány lépést.

Aki pedig mindezek után azt hinné, hogy a bolond kiesett a kegyből s hogy száműzték a birodalomból, nagyon téved. Legközelebb a főszakács égre-földre esküdözött, hogy a lek-város-magazinból látta, amint a bolond a hercegnő lábai előtt térdelt s ezuttal nem a kezét, hanem a hercegnő ajakát csókolgatta...

IV.

A logika törvényei szerint Nepomuk hercegnek ezek után még kevesebb keresni valója volna ebben a történetben.

A valóságban azonban úgy történt, hogy a schönburgi diplomácia sürgős jegyzéket intézett a Nepomuk herceg diplomáciájához, melynek mihamar az lett a következménye, hogy

páját, s a spanyol etikett csufságára, telt torokkal bahotázik...

II.

Mikor bekanyarodtak a hercegi kastély ndvarára, s a lovások földig hajolva, szedték ki a kantár-szarát a hercegnő kezeiből, a tót teológus lehetőleg előkelő igyekezett lenni, s gögösen mérte végig a lakajokat. Mikor azonban a márvány lépcső-házba értek, melyet pazar fényűzéssel épített a rokokko művészet, hirtelen lekapta fejéről a karimátlan köcsögkalapot és a boszorkányosság ellen elmondandó mába kezdett.

A kastélyban már hire futott az esetnek, s mindenki irigyelte a szerencsés életmentőt, aki ez idő szerint az előcsarnokban haját és fülét huzogatta, s azt hitte álmodik.

Később azonban ismét magához tért, s oly büszkén düllesztette ki a mellét, hogy fakó szalon kabátjának utolsó gombja is lerepült. A gárdistákat alig vette észre, s a főudvarmesterrel is csak foghegyről beszélt.

A diák tudta, hogy Krisztus a barátja.

Mária hercegnő pedig kiadta a parancsot, hogy a diáknak állást kell adni. Kényelmes udvari állást, amely kevés fizetéssel jár ugyan — de biztos. Az udvarmesteri hivatalban kelletlenül fogadták a parancsot. Minden állás be volt töltve, sokan voltak előjegyzésben is, s az udvartartást sehogysem fedezte a silány jövedelem, mióta az államjavak legnagyobb részét zálogban bírták az örmények.

Egyelőre enni és inni adtak a tót teológusnak, aki mihamar nagyon is otthonosnak

parketgyár ügye keltett némi érdeklődést. Erről, valamint egyes érdekesebb ügyekről alábbi tudósításunk szól:

(A parketgyár.)

Kotsis Lajos aradi építész 1900-ban ötven évre telket kapott bérbe a várostól egy téglagyár céljaira. Minthogy a téglagyár nem mutatkozott jövedelmező vállalatnak, Kotsis megszüntette az üzemet és a telket egy parketgyár céljaira akarja felhasználni. E célból kérvényt adott be a városhoz, amelyben a téglagyár céljaira kapott telkek ingyenes átengedését és tízenkét évi községi adómentesség megadását kérte a várostól.

A tanács a mai közgyűlésen a teleknek ötven évre való átengedését és a tízenkét évi adómentesség megadását hozta javaslatba.

Steigerwald Alajos nem vélte teljesíthetőnek Kotsis kérelmét, mert Aradon már két parketgyár van és a tétesítendő közműhelytelep szintén foglalkozni fog a parketgyártással. A meglevő gyárakat nem szabad tönkretenni azért, hogy egy ujnak kedvezményeket ad a város.

A közgyűlés Steigerwald Alajos álláspontjára helyezkedett és — tízenhat szavazattal tízenkét ellenében — elvetette a tanács javaslatát.

(A gyermek-kórház.)

Megírtuk, hogy az aradi *Fehér Kereszt* egyesület a gyermekkórház céljaira a Kossuth-utca, a Vágóhid-utca és az Elővízsatorna által határolt terület átengedését kérte a várostól.

A tanács pártolóiag terjesztette a kérelmet a közgyűlés elé, mely úgy határozott, hogy az ügyet tanulmányozás céljából kiadja az egészségügyi bizottságnak és végleges határozatot a jövő hónapban fog hozni.

(Személyi ügyek.)

Scendroy Mihály szinigazgatónak engedélyezte a közgyűlés, hogy a várossal kötött szerződés 26. pontjának módosításával, az eddigi páros és páratlan bérleti rendszer helyett a már ismertetett A. B. C. bérleti rendszert léptesse életbe.

A közgyűlés a tanítók koaviktusának felügyelő-bizottságába Mülak Lajos dr., Ring Géza és Varsassy Árpád bizottsági tagokat küldte ki.

Az adóízesetek azon kérelmét, hogy eddigi 1800 korona évi fizetésük 1400 koronára emeltesse fel, teljesítette a közgyűlés. Egyben elhatározta, hogy két 1500 korona évi fizetéssel dotált első osztályú adóízesi állást kreál, amelyeket a jelenlegi adóízesetek sorából fog be-
tölteni.

Dániel Kálmánnak, a nyugalomba vonult közgyámna évi 2482 korona nyugdíjat szavazott meg a közgyűlés. A távozó tisztségelős, aki harminchétféle éven át szolgálta a várost, Domonkos Lajos búcsúztatta meleg szavakban és indítványára jegyzőkönyvi elismerést szavaztak neki.

Kristóffy és a Zeysig-ügy.

Sajtópör a Budapesti Hirlap ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, Április 19

A nagy port felvert, hírhedt Zeysig író röpírat szerkesztése miatt királysértés címén letartóztatott Zsigány Árpádról a nyomozatot vezető rendőrség mindenáron ki akarta deríteni, hogy azt a röpíratot Bánffy Dezső báró megbízásából írta. A *Budapesti Hirlap* 1905. évi szeptember hó 14. napján *„Kálózók a fórumon“* című vezércikkében azt írta, hogy Zsigány Árpáddal — mint a nyomozat eddig kiderítette — Kristóffy József belügyminiszter is íratott röpíratokat a kiválóbb ellenzéki politikusok legyalázására és így valószínűnek látszik az a következtetés, hogy ezen Zeysig író röpírat létrejöttében is része van.

A Budapesti Hirlap másszapi, szeptember 15-iki számában *„Zeysig broszura“* cím alatti közlemény pedig részletesen beszámolt a nyomozatnak azon fázisáról, amelyet a rendőrség mindenáron Bánffy Dezső ellen akart felhasználni a célból, hogy ezen bünpörbe belevonva, őt kompromitálja.

(Kristóffy ellen.)

A *„Kálózók a fórumon“* című cikk a következőket írta:

„De tévedne, aki azt hinné, hogy ebben az ügyben a röpírat érdekli az embereket is. Az is mellékesnek látszik, hogy ki az az irodalmi futó betyár, aki elkövette. Az igazat

és csiklandoz mindankit, hogy ki áll a könyv háta mögött, Bánffy-e vagy Kristóffy, az osztrák kamarilla-e, vagy a magyar baziliság?”

„Mert akár Bánffy sugalmazta azt a röpíratot, akár Kristóffy — azik a vádlottak és tanúk vallomása szerint ugyanannál a kété-
firmánál már máskor is rendeltek rokonzattal hasonló röpíratokat.”

„Mit érdekeljen engemet az, hogy ezt a röpíratot, amely egy német professzor álorcájában személekedett be közbénk, ki sugalmazta, holott a vallomásokból hallom és látom, hogy ugyanebben a válságbeli harcban ugyanazzal a bolygott íróval, ugyanaz a tendenciával (csak egyszer pro, egyszer contra) immár Bánffy meg Kristóffy íratott röpíratot. Elvégre mind e röpíratok közt erkölcsi különbség nincsen. Régebbiek és a mostani közt csak az a különbség, hogy a mostaniban a királysértés foglalkatják, míg ellenben a másikkban csak közéletünk fényességei Apponyi, Andrássy, Kossuth stb. voltak legyalázva és becsmérelve. Ezek mellett mindenki halgatagon (s reméljük megvetéssel) elment, a mostani a királysértésért a rendőrség és a kir. ügyészség szerető gondjaiban reszesíti.”

A *Zeysig-broszura* című cikk pedig a következőket tartalmazza:

„Botrány botrányra halmozódik a hírhedt broszura dolgában. Ma olyan dolgok tudódtak ki a rendőri vizsgálatból, amelyek valóságuk esetén a legnagyobb mértékben kompromitálják a rendőrséget. A nagy Zeysig még nem került meg, de megszorodott ma az apró Zeysigok száma ismét két olyan megvásárolt emberrel, akikről a vizsgálóbíró előtt tett vallomás állítja, hogy Kristóffy belügyminiszter és Rudnay főkapitány bérelte fel őket a Bánffy ellen való tanuskodásra. Bánffy Dezső báróra nézve eszerint nem hárulhat semmi egyéb az egész Zeysig ügyből, csak az a kellemetlenség, hogy kitudódott, hogy privát érintkezése volt Zsigány Árpáddal. Erre a privát érintkezésre alapította a rendőrség tervszerű vizsgálatát Bánffy ellen. Bizonyítékot pedig nem tudott szerezni egyebet, csak a Lakatos László vallomását. Ennek a tanúvallomásnak a hátteréről hullott le ma a lepel. Maga Lakatos tette meg a leleplezést Bakonyi vizsgálóbíró előtt. Eszerint a rendőrségen tett vallomásának ez a története:

Lakatos, mint emlékeztetés, a Millenium-kávéházban elmondotta egyik barátjának, hogy ő olyan vallomást tudna tenni a Zeysig-ügyben, amely Bánffy Dezső báróra bizonyítaná a broszura szerzését. Lakatos barátjának az az ötlete támadt, hogy kitűnő üzletet le-

Nepomuk herceg teljes kísérettel látogatást tett Schönburgban.

A herceg egy cseppet sem volt szimpatikus. Az orrát ketté vágta párbajban, az tehát — uram bocsá — olyan volt, mint a repedt karalábé. Különben is túl volt az ötvenen. De mert a házasságtól mindenki hasznot remélt, örült az egész, birodalom. A házak fel voltak lobogóva, itt-ott a Nepomuk herceg kereszties korabeli címere is látható volt: Vörös mezőben aranykoronás teve.

A mozsarak egész nap dörögtek, s a harangok zúgtak. Mindenki örült Schönburgban, csupán két ember volt, aki egész nap zokogott: a hercegnő és a bolond.

Az ünnepség programjába a lovagi torna is fel volt véve. Nepomuk herceg ugyanis egyike volt azoknak, akik sehogysem bírtak megbarátkozni az újabb korszakkal, s még szórakozásaikban is konzervatívek maradtak. A herceg főképpen Mária hercegnőnek akarta bemutatni nemes tudományát; a schönburgi főurak közül azonban senki se merte összemérni dardáját a Nepomuk herceggel, aki egyike volt a világ legügyesebb bajvivóinak.

Már-már úgy volt, hogy Nepomuk herceg viadal nélkül kapja meg a babért, s miután elsétáltatta sötét peji arabs paripáját a tribün előtt, bökölve és mosolyogva trappolt Mária hercegnő felé, aki ugyancsak mosolyogva nyújtotta felé a piros szalagos babérszallót. Már a zenészek is rázendítettek a nemzeti himnuszra, amikor a külső korlát tájkán, ahol a szegény nép szorongott, éktelen zivaj támadt. Egy horihorgas szürke szamar hátán, vag-

tatva jött az udvari bolond, s messziről kiáltotta:

— Vedd magad, lovag! . . .

Nepomuk herceg eleintén kacagott. A szamar, melyet a bolond lábával biztatott, harciasan lógatta, hatalmas füleit és szörnyű ordítást vitt véghez . . . Kacagott mindenki, a Nepomuk herceg lova azonban komolyan vette a dolgot, s horkolni kezdett, majd pedig villámgyorsan égnek ágaskodva, oldalra ugrott, úgy, hogy a herceg zsákmódrá gurult le a paripa hátáról. A ló példáján a szamar is felbuzdulván, szügyébe vágta fejét, úgy, hogy a bolond hosszu ívben repült le a szamar hátáról, egyenesen a felkészülő Nepomuk herceg nyakába.

— A tót, nem azért tót, hogy fel ne találja magát. Dárda hiányában, szalonnavágó lucsvinai kését szegezte a herceg mellének.

— Ismerd be, hogy levertetek! — mondotta.

A herceg nagyokat szuszogott.

— Beismerem . . . Beismerem . . .

Az udvari főméltóságok s a követek hátra kacagták magukat. Az uralkodó herceg ő felségének potyogtak a nevetéstől a könyei. — Mária hercegnő pedig a bolondnak nyújtotta át a babérkoszorút . . .

— Köszönöm, hogy meggyőztél róla bolondom, hogy bizonyos körülmények között többet ér a szamar, mint a ló . . .

V.

De hát a boldogtalan szerelem ellen silány medecina a dicsőség. Már pedig a tót teologus boldogtalan volt. Nem birt megbarátkozni azzal

a gondolattal, hogy Mária hercegnő, akinek arany volt a haja és napsugár a mosolygása, elvigyék a Nepomuk herceg udvarába, ahol több a szolga, mint Schönburgban az alattvaló; ahol nincsenek az államjavak elzalogosítva; ahol Mária hercegnő számlálatlanul szórhatja az aranyakat . . .

Ha a bolondnak esze lett volna, mosolyogva viselte volna a mártir-koszorút, s türelmesen várta volna, hogy mikor nevezik ki belső titkos tanácsosnak a Nepomuk herceg udvarába. Igen ám, csak hogy a bolond, csakugyan bolond volt, s egy cseppet sem titkolta, hogy szerelmes Mária hercegnőbe, s hogy nagyon fájt neki a boldogtalanság. Az udvari vacsorán folyton kötekedett. A pohara állandóan üres volt, s bár három lakáj is belefáradt a töltögetésbe, a bolond még mindig szomjazott . . .

Éjfél felé már nagyon is keresztké állottak szemel. Tekintete állandóan a Mária hercegnő tekintetét kereste, aki néha korholó pillantásokat vetett reája.

Mikor a gyűri kieserelésére került a sor, s Nepomuk herceg megcsókolta Mária hercegnőnek a homlokát, a bolond felugrott az asztal végén, s földhöz vágta a boros bilikomót, úgy, hogy ezer szilánkban repült szét a kristályüveg . . .

— Hogy lehet egy hercegnőnek ilyen komisz ízlése? . . . Hogy türehet ilyesmit egy hercegnő? . . . Hogy illik össze a lilium és az orangután?

Csúttani akarták, de a teologusban dolgozott a tót virtus, hadonázott a kezével és telt torokkal ordította:

hetne csinálni a kormányval, amelynek érdeke, hogy a broszúra ügyében ellenzéki pártvezér legyen kompromitálva. Elment azért Rudnay főkapitányhoz, akinek bizalmas embere s közölte vele tervét. Jutalmul pedig 3000 koronát kért, 4000-et magának, 4000-et Lakatosnak. A főkapitány hivatalos helyiségében történt ez az összeesküvés Bánffy ellen. Rudnay Béla elfogadta a közvetítő szerepét s még aznap sietett Kristóffyhoz. A belügyminiszter is beleegyezett a dologba s az üzletet megkötötték.

(Kristóffy panasza.)

Ezen két közlemény tartalma miatt Kristóffy József felhatalmazására a kir. ügyészség rágalmazás sajtóvétsége miatt pörbe fogta Csajthay Ferencet, a Budapesti Hírlap felelős szerkesztőjét, aki a Kalózok a forumon című cikk tartalmáért mint felelős szerkesztő elvállalta a felelősséget. Vele együtt pörbe fogta még az ügyészség Pesta Frigyes hírlapírót, a nevezett lap belmunkatársát, a Zaysig-broszúra című cikkért s a lefolytatott vizsgálat után mindkettőjüket vád alá helyezte a törvényszék vádnácsa.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék esküdtbírósága Zsitvay Leo elnöklete alatt. A tárgyaláson a vádat Hodász Antal dr. kir. ügyész képviselte, Csajthayt és Pestát Nagy Emil dr. ügyvéd védte. Beszélték a tárgyalásra a volt belügyminisztert, Kristóffy Józsefet is, aki ebben az ügyben sértettként szerepelt. Kristóffy kevéssel 9 óra után meg is jelent a tárgyaláson. Mikor felért az emeletre, megszólított egy szolgát:

— Mondja csak barátom, miért idéztek be engem?

— Azt a Kristóffy urnak kellene tudnia legjobban, szolt a szolga, miközben elolvasta a volt miniszter kezében levő idézést.

— Mégis csak furcsa, hogy tanu vagyok ebben az ügyben s mégis elővezetés terhe mellett idéznek be! szolt neheztelve Kristóffy s bement a bírák visszavonuló szobájába Zsitvay Leo elnökhöz.

(A tárgyalás.)

Elnök megnyitva a tárgyalást, elsősorban a vádlottakat hallgatta ki, azután az esküdtek ki-sorsolása következett.

A vádirat felolvasása után felolvastatta az

— Nálunk Lucsiván a nő csak attól enged megcsókolni magát, akit szeret! . . . S azt hiszitek, szereti azt a bulduggorru vén rókat?

— Felségsértő! — kiabáltak az urak. A lakájok pedig megragadták és kivezették a teremből.

— Halállal fog lakolni! — mondotta az uralkodó herceg.

Mária hercegnő, aki olyan halvány volt, mint a fal, halkan rebegte:

— A mai boldog napon nem szabhatunk ki halálbüntetést . . . Bocsáss meg néki atyám!

Elsuklott a szava. Nepomuk herceg gyengéden átölelte. Az udvari zene pedig hirtelen valami lármás indulóba kezdett. A poharak összecsendültek, a vendégek ittak.

Künn a vár kapujában pedig ebben a pillanatban hosszú ivben repült ki egy sötét alak. Utána repült egy karimátlan köcsögkalap, egy rongyos nadrág, s egy kopott szalonkabát . . .

Mikor pedig Mária hercegnő, a multság után, hófehér leányszobájába ért, ruhástul roskadt az ágyra és sokáig búsan zokogott. Almában ismét megjelent Szent Vencel, a birodalom patronusa . . .

. . . S Mária hercegnő irtózva takarta el az arcát . . . Látni se akarta.

— Nem akarok többé tudni a szerelemtől. Megízleltem . . . És a szerelem, amelyik igazán édes — nagyon keserű!

elnök a két inkriminált cikket, továbbá Kristóffy volt belügyminiszter felhatalmazását 1905. szeptember 16-ról keltezve a budapesti főügyészségnek a rágalmazási sajtópör megindítására.

Elnök Csajthayt szólította elő.

— Őa rágalmazással van vádolva, bűnsznek érzi magát?

Csajthay Ferenc: Én a cikket nem írtam, de a felelősséget elvállalom, azért a szerzőt ki nem szolgáltatom, annál kevésbé, mert a cikkben nincsen meg az, amivel az vádolva van. Nem áll benne az, hogy a Zaysig-ügy háta mögött Bánffy vagy Kristóffy állana. Ezen ügyben a sajtóban két párt keletkezett. Az egyik Bánffyt, a másik a kormányt gyanúsította.

A mi lapunk e téren állást nem foglalt, csak regisztrálta a szállongó híreket. Tizenhét év óta állok a lap élén, 22 év óta vagyok hírlapíró, soha rágalmazással vádolva nem voltam. Most is csak zaklatás folytán kerültem a vádlottak padjára. Ez a zaklatás napirenden volt abban a becstelen és gyalázatos korszakban, amely most letűnt.

— Ez nem tartozik ide; de arra még nem nyilatkozott, hogy mi a védekezése a váddal szemben.

Csajthay: Ismétlem, hogy az, a mivel a cikk szerzője vádolva van, a cikkben az nincsen benne.

Pesta Frigyes kijelentette, hogy ő csak regisztrálta a nyomozat adatait és eredményeit. Ő azt, hogy Kristóffy tanukat bérelt volna fel, nem állította, ő egyszerűen csak Lakatos Lászlónak a vizsgálóbíró előtt tett vallomását ismertette.

(Elezik a vádat.)

Elnök ezután felhívta a feleket nyilatkozattételre, kivannak-e a valódiság bizonyításának jogával ólni?

Nagy Emil dr. védő szólalt fel s védencai nevében kijelentette, hogy a valódiság bizonyítását nem kívánja. Kijelentette továbbá, hogy a vádirat ellen beadott kifogásaiban már kinyilvánította s ismét elten hangsúlyozta, hogy egyik cikk sem tartalmazza azt a rágalmat, amelyet a kir. ügyészség abba tévesen belemagyarázott. A cikkekben Bánffyról ép úgy, mint Kristóffyról csak feltételelesen van szó, de egyik cikk sem állítja mint levont konzekven-ciát, teljes határozottsággal azt, amit a vád inkriminál.

Ezután Kristóffy József szólalt fel.

— A cikkekben — ugymond — az látszik lenni, mintha én sugalmaztam volna azt a röpiratot. A védelem képviselője iménti felszólalásában szíves volt felemlíteni, hogy *ez a cikkben nem foglaltatik*. Ebből logikailag azt a következtetést vonom, hogy a szándékosság sem fog lenni. Az ügyet én a *magam részéről befejezottnék tekintem, s a vád további sorsát a kir. ügyész ur kezébe teszem le.*

Hodász Antal dr. kir. ügyész szólalt fel ezután s hosszasan fejtegette, hogy a vádlottak iménti kijelentése által Kristóffy József sem egyéni, sem köztisztviselői, sem mint a kormány tagja és a korona tanácsosa tisztességében csorbát nem szenvedett s miután maga részéről is őszintének tekinti a vádlottak ezen kijelentését, ellenük a *vádat elejté*. A vádelejtés folytán a bíróság — az esküdtek meghallgatása nélkül — *megszüntette a további eljárást.*

A tárgyalásról távozó Kristóffy nagyszámu halgató özönség künn a folyosón zajosan megabucogta. Az abucogást a volt belügyminiszter mosolyogva fogadta.

Harc a lipótvárosi mandátumért.

Szterényi államtitkár visszalépett.

(Küldöttség Sándor Pál érdekében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 19.

Az országsszerte megindult választási mozgalmak talán sehohsem vetettek oly magas hullámokat, mint a főváros V. kerületében, ahol Sándor Pállal, a kerületnek két cikluson át volt képviselőjével szemben a választópolgárok tekintélyes része Szterényi József kereskedelmi államtitkárt léptette föl. Ez a jelölés nagyon elkésértette Sándor Pál híveit, akik a magyar kereskedelem gócpontját, a főváros City-jét mindenképen kereskedővel és első sorban Sándor Pállal akarják a parlamentben képviseltetni és ezért Magyarország kereskedelmi testülete, az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés*, melynek elnöke Sándor Pál, ma küldöttségileg tisztelgett Wekerle Sándor miniszterelnöknél, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél és Szterényi József államtitkárnál, hogy az államtitkárt a jelöltségtől való visszalépésre bírják. Ez a törekvés sikerült is, amennyiben Szterényi visszalépett a jelöltségtől.

Wekerle, de különösen Kossuth az egész ország Omke-fiókjaiból alakult nagyküldöttség előtt igen érdekes kijelentéseket tett, amelyek közül a legfontosabb az, hogy a jogos kereskedelmi érdekek képviselője nem csupán a hivatásos kereskedőnél van jó kezékbe letéve.

A lipótvárosi mandátum körüli versengésről az alábbi távirati tudósítás számol be:

(Wekerle a kereskedelem képviselőtérői.)

A Sándor Pál elnöklete alatt álló *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés* nagy küldöttsége ma tisztelgett először Wekerle Sándor kormányelnöknél, azután Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél Sándor Pál lipótvárosi mandátuma ügyében, melyre tudvalevőleg Szterényi József államtitkárt is jelölték. A küldöttséget maróti Fürst Bertalan udvari tanácsos és Kunz József, az egyesület alelnökei vezették. Az Orade aradi kerületének képviselőjében résztvettek a küldöttségben Étes Ármán kerületi elnök, Tenner József alelnök, Funkelstein József, Goldschmidt Sándor, Löbl Gyula, Pollák Sándor és Faragó Rozsó kerületi titkár.

A miniszterelnökhöz Fürst Bertalan intézett beszédet, melyben kifejezést adott a magyar kereskedelem képviselői azon óhajának, hogy a miniszterelnök a kerületben kitörendő harcot akadályozza meg.

Wekerle Sándor válaszában kijelentette, hogy a kérdés megoldása iránt a kormány máris megegyezésre jutott. Szólv a kereskedelmet igen nagyabecsüli s mindent el fog követni annak felvirágoztatására, de egyoldalúságba nem fog bemeneni, és gondja lesz minden ágazatnak egyenértékű, szisztematikus fejlesztése.

— Bocsássanak meg — folytatta ezután a miniszterelnök — én azt az elvet sem ismerhetem el, hogy *kereskedő érdekeket csak kereskedő képviselhet, vagy kizárólag csak azok képviselhetnek*. Nem ismerhetem el ezt, főleg a kereskedelem érdekében, mert a mi viszonyaink között, midőn nincs kilátás arra, hogy a kereskedelmi testületek, kereskedelmi érdekképviselők a választásoknál oly számban legyenek sztrikt vett kereskedőkkel képviselve, mint a mely súlyuk által megilleti, én ezt az elmeletet

a kereskedelem érdekében nem fogadhatom el, hanem meg kell maradnom annál, hogy ha nem is sztrikta kereskedő valaki, kereskedelmi érdekeknek méltó és hivatott végrehajtója és képviselője lehet.

Ami az V. kerületi mandátumot illeti, erre vonatkozólag a miniszterelnök tudatta a küldöttséggel, hogy *Szterényi József államtitkár a kormány tudtával és beleegyezésével visszalépett a jelöltségitől.*

(Kossuth Szterényi államtitkárról.)

A küldöttség tagjai ezután *Kossuth* Ferencet keresték föl, akit *Kunz* József üdvözölt. A miniszter azonnal az V. kerületi választásra vitte a szót és föltűnően és hangosan kelt ki a kerület eljárása ellen.

— *Sándor* Pál, mondotta *Kossuth*, ugy tehetségeinél, mint érdemeinél fogva mindenestre igen hasznos tagja volt a képviselőháznak. Az természetesen távolról sem áll, hogy ő lett volna az egyedüli kereskedő képviselő a Házban. Azt önök is igen jól tudják, hogy ez nem áll és éppen azért, mert nem áll, kár volt ezt a választási küzdelemben hangoztatni, mert az igazságnál meg kell maradni mindig, bármilyen érdek képviselésében járunk is el. Főlemlíthetőnek többeket a kereskedők közül, még pedig nagyon érdemeseket, akik a Házban képviselők voltak, de csak egyet említek föl hírtelenében, épen es embe jut, mert függetlenségi: *Brézay* Kálmán. Azt hiszem, ő is kereskedő, még pedig jó magyar kereskedő.

A kereskedelem érdekelt azt hiszem, hogy első sorban ez a miniszterium van hivatva megvédeni és amíg én állok a miniszterium élén a kötelességemet teljes erejűvel teljesíteni fogom. Azt is mondhatom, hogy erősen és céltudatosan működik közre kötelességem teljesítésében *Szterényi* József államtitkár, úgy hogy egyénileg csodálkozom azon, hogy egy olyan kerület, melyben a kereskedelem igen nagy érdekekkel bír, nem ragszja meg azt az alkalmat, hogy magát az országgyűlésen *Szterényi*vel képviseltesse.

A választók szabad emberek, az ő elhatározásuk természetesen olyan, amelyre befolyást gyakorolni nem szabad. Én részemről az V. kerület választóinak nagyon melegen ajánlottam *Szterényi*t. Ha önök másra fognak szavazni, arról én nem tehetek, de hogy sajnálom a dolgot és ezt önöknek nyíltan megmondhatom, az is igaz. Én arra befolyással nem lehetek, hogy *Szterényi* micsoda elhatározásra jut, mert épen úgy mint a kerületek szabadok, szabadok az egyének is. Miniszterségem alatt minden egyes hivatalnoknak teljes szabadsága lesz abban a tekintetben, hogy politikai meggyőződését kövesse. Ismétlem, csodálkozom azon, hogy midőn a kerületnek alkalma volna *Szterényi*t megnyerni, az V. kerület máshoz fordul. Egyebet nem mondhatok.

Kunz József a miniszter válaszára megjegyezte, hogy bizik abban, miszerint *Szterényi* fog találni az országban akárhány kerületet.

Kossuth beszéde egyébként nagyon lehangolta a deputációt.

A küldöttség már távozóban volt, amidőn tagjai közül valaki *Sándor Pált* éltette.

Kossuth Ferenc erre visszafordulva kijelentette, hogy ezen a helyen sem idő, sem alkalom nincs arra, hogy a küldöttség tagjai közül bárki is kortesnyilatkozatokkal a miniszterium nyugalma zavarára. Ez a hely — mondta ingerülten — nem arra való, hogy itt politikai vélemény-nyilvánítások történjenek s nincs értelme, hogy itt *Sándor Pált* éltessék!

A küldöttség erre *Kossuth* Ferencet éljenezte.

(Szterényi államtitkárnál.)

A küldöttség ezután *Szterényi* József államtitkárnál jelent meg. *Fürst* Bertalan beszédére, aki mentegetni igyekezett az *Omke* eljárását, *Szterényi* a következőket mondta:

— *Egyenesen a kormány óhaja volt*, hogy az ország első ipari és kereskedelmi kerületében a jelöltséget elfogadtam, de ezt is csak oly föltétel mellett tettem, hogy *Sándor Pál* a kerületben nem lép föl. Engem akkor biztosítottak erről s hogy most *Sándor* mégis föllép, ez a föltétel nem áll és így nem lehetek az V. kerület jelöltje. Azt azonban ki kell jelentanem, hogy nem jó szolgálót tettek a magyar kereskedelemnek azok, akik ezt az ellentétet földezték a magyar kereskedelem között és kötetem, akinek hivatalos állásánál fogva kötelessége a kereskedelmet képviselni. Az V. kerület jelöltségére nem reflektálok.

A küldöttség élénk éljenzéssel fogadta az államtitkár válaszát.

A perpatvar azonban még nem ért véget. Hir szerint *Szterényi*t a pártja még ma föl fogja kérni, hogy most már csak azért is tartson ki a küzdelemben és vállalja el a jelöltséget.

Jakabffy Tódor utolsó levele.

(A dekválifikált kártyahő.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 19.

„Egy riporter jegyzőkönyvéből” címen érdekes cikksorozat jelent meg a napokban, *Öngyilkosok utolsó leveleit* közlővén. A cikksorozat bevezetése elmondja, hogy a hazugság, amely szinte nélkülözhetetlen szerve a társas érintkezésnek, elnémul a halál előtt. Az öngyilkosok, akik majdnem mind leveleket hagynak hátra, rendszerint kitárják lelküket, mielőtt eldobják maguktól a megunt életet. Csodálatos, hogy azok a tudósok, akik az emberi lelket vizsgálják, nem gyűjtik össze az öngyilkosok leveleit. Ilyen módon talán sok ilyen titokról lehullna a lepel, amelyet nem értenek s könnyebbé válhatnék a Lombrosók kutató munkája. Mint ahogyan az orvosok csak úgy ismerik meg igazán az emberi testet, ha felboncolták.

A leközölt nevezetesebb öngyilkossági esetek között egyik legérdekesebb az alábbi, amely az *Arad* környékéről származott híres kártyabajnok: *Jakabffy* Tódor tragédiáját mondja el, közlővén annak utolsó levelét is:

A kilencvenes évek legszenzációsabb öngyilkossági esete a *Jakabffy* Tódoré volt nálunk. Fejött a délvidékről ide egy kis vagyonu dzsentri-fiu, aki oly gyöngye volt és oly szerencsétlen alkotás, hogy a nagyuri mivoltánál egyéb szépet nem látott az életében. A fényes mód volt a legerősebb csábítójs: nem a komoly munka, nem a tudás bája. Vonzotta a ragyogó üresség, bűnös volt tehát a sorsában az alkalom, a szerencse és bűnös ő maga is.

Elbukott, akárha csak igazi tragikai hő lett volna, pedig csak egy szegény delikvens volt. Tipusa a zajos nyilvánosság, az előkelő aranyifjúság cífrán szereplő darazsainak, akik ha rendes módon halnak meg, valóban zavarba hozzák a nekrológ-írókat, hogy mi jól lehetne róluk írni. A kemény ítélet, amit a mágnás-becsületbírósa reája kimondott, a halálba kergette. Az igazság a társadalomé, a bíraké volt, a szánalom az öngyilkosé, míg az élő *Jakabffy* Tódorok, akik ma is sokan vannak, csak a közmorál nagyot ütő ostarát érdemlik meg.

A *Jakabffy* féle levéldokumentum, amelyet az öngyilkos ügyvédjéhez, dr. *Czukor* Sámuel-

hez intézett, mielőtt magát agyonlőtte, a következő:

Kedves ügyvéd ur!

A becsületbírósa díszkvalifikált, becsületlenül élni nem kívánok. Midőn e sorokat vete, már megszűntem élni. Éljen boldogul! Köszönöm szives odaadását!

Igen sajnálom gróf A.-t, hogy magát ily dologhoz odaadta. Jó és nemeslelkű ember, de gyöngye volt.

Kérem az igazat megmondani, hogy tudják meg.

Isten önnel! Szerencsétlen híve

Jakabffy Tódor.

Gróf A. váltókat zsíralt *Jakabffynak*. Ezt elmondta a Nemzeti Kaszinóban, amikor az a hír terjedt el, hogy *Jakabffy* Amerikába szökött. *Rohonczy* Gedeon kigolyózást indítván, adott be *Jakabffy* ellen, aki provokálta *Rohorczyt*, de a becsületbírósa, amelynek egy tagja A. gróf volt, nem engedte meg a párbajt...

Boszu Spiridovnáért.

(Egy forradalmárleány kinszenvedéséről.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, ápr.

Megírtuk, hogy egy ismeretlen fiatalon vörös bosszút állott *Spiridovna* Máriáért, akit több kozáktiszt megbecstelenített elfogatása alkalmával. A becsületlen tisztek közt volt *Abramov* hadnagy is, akit a bosszualló fiatalember a nyílt utcán agyonlőtt. Hogy valóban a végzetet helyettesítette az az ismeretlen fiatalember, kitűnik az alábbi pétervári tudósításból is:

Spiridovna Mária, akit a *Susanovszki* alkormányzó ellen tervezett merénylet vádjával terheltek, a „Russ”-hoz intézett levelében élénk színekkel írja meg a rendőrség kegyetlenkedéseit.

A rendőrségen, írja többek között e levélben, levetkőztettek, átkutattak s szinte felöltöztenül a pincébe cipeltek, a melynek nedves kőburkolatára kellett feküdnöm. Dél 12 órakor bejöttek hozzám *Szidanov* rendőrfelügyelő és *Abramov* kozák hadnagy, a kik éjjeli 11 óráig ott időztek. *Szidanov* a lábával egy sarokba rugott, a hol *Abramov* hátha lökdösött, a rendőrfelügyelő pedig csizmájával a nyakamra lépett. Majd minden ruhától megfosztottak, szidalmaztak, rugdostak, lökdöstek.

Megneveztem magamat s megmondottam, hogy a forradalmi szociálisták közé tartozom és kiszabadulásom után nem fogom ennyiben hagyni ezt a bánásmódot. Ez a kijelentésem vad haragra lobbantotta kinszólmat. A hajamat kezdték szálánként kitépdetni, égő cigarettákat nyomkodtak meztelen testemre és rugdostak, hogy kinos feljajdulásomban gyöngyörködhessenek, ámde én minden erőm megfeszítésével néma maradtam. Ez természetesen még jobban ingerelte *Szidanovot* és *Abramovot*, a kik azzal fenyegetődtek, hogy éjszakára kiszolgáltatnak a kozákoknak, előbb azonban ők fognak megbecsteleníteni.

Éjjeli tizenegy órakor megjelent börtönomban a vizsgálóbíró és jegyzőkönyvbe foglalta vallomásomat. Szülőfalumba, *Tambovba* való szállításom alkalmával a kísértő *Abramov*, aki részeg volt, a legocsmányabb ajánlatokkal gyötört s egyre azzal riasztott, hogy erőszakot fog elkövetni rajtam. Így azután a kiállott izgalmak ellenében sem tudtam, mivel nem mertem elaludni. A kimerültség később mégis elnyomott, de már néhány perc múlva felrettentem, mivel a hadnagy markát éreztem magamon.

Hazaérkezésemkor erős láz fogott el s

győző lázalmak voltak. Bevallottam, hogy igenis meg akartam gyilkolni Susanovszki alkormányzót. Halálos ítéletét a forradalmi szociális-ták tambóvi bizottsága hozta meg, melynek végrehajtására én önként vállalkoztam, amire megvolt az okom. Susanovszki volt az, aki az agrárzavargások id-jén rettenetesen kizozta a parasztokat, szervezte a feketebandát s kihirdette az ostromállapotot. Ha veszthelyre visznek, nyugodtan, szívbemben a megelégedettség érzésével fognak meghalni.

Tulipán-ünnepély Aradon.

(Az Iparpártolási Bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, Április 19.

A magyar Ipar pártolását jelképező tulipán jegyében nagyszabású ünnepély lesz május havában Aradon. Az érdekes eszmét Károlyi Gyuláné grófné ma vetette fel az aradmegyei Iparpártolási mozgalom szervező-bizottságának ülésén, ahol indítvány alakjában terjesztette elő a tervet. Az eszmét nagy lelkesedéssel fogadta a bizottság, amelynek üléséről az alábbiakban számolunk be:

Az aradmegyei Iparpártolási mozgalom szervező-bizottsága ma délután 3 órakor a város-teremben Károlyi Gyuláné grófné és Lajos h. polgármester elnöklése alatt ülést tartott. Az ülést Károlyi Gyuláné grófné nyitotta meg, melegen üdvözlőlvén a jelenvölteket.

Ezután Marosy Miklós jezyzó felolvasta a mozgalom eddigi eredményéről szóló jelentést, amely kedvezően tünteti fel a testületek és a magánosok nagyfokú érdeklődését a hazafias akció iránt. Eddig 2100 koronát ajánlottak fel a mozgalom céljaira és a jelentés szerint az önkéntes adományok évi 8500 koronára fognak rugni.

A felajánlott összegekből eddig azonban csak négy száz koronát fizettek be a bizottság pénztárába.

Urbán Iván célravezetőnek tartaná, ha barátságos levélben felszólítanák az önkéntes adakozókat, hogy küdjék be a felajánlott összeget és nevezzék meg azokat, akiket a megalkotandó Ipartanácsba mint tagokat küldenek be.

Lős Rezső titkár indítványt terjesztett elő hogy a szervező bizottság jelentse be csatlakozását a magyar védelmi egyesületnek és mint annak aradi központja működjen.

Varyassy Lajos elnök csatlakozott Lős indítványához, mert ő is csak ilyen módon remél sikert a mozgalomtól.

Károlyi Gyula gróf szólt ezután hosszabban a tárgyhöz és szintén a magyar védelmi egyesülethez való csatlakozást ajánlotta. Ha az ország különböző helyein alakult Iparpártolási szervezetek valamennyien egygyé tömörülnének, egy olyan hatalmas szervezet alakulna ki, amely szükség esetén még a kormányhatalommal szemben is sikeresen megállná a helyét. A központ megadná a szükséges utmutatásokat rendelkezésre bocsátaná a szervezkedéshez szükséges adatokat és ezáltal nagyban megkönnyíteni az aradmegyei szervezet megalkulását. A szervezkedésnek az országos védő egyesület alapszabályai szerint kell végbemennie. A csatlakozás a központhoz nem jelenti az aradmegyei szervezet hatáskörének megcsorbítását, mert ez továbbra is önállóan működne és mint az aradmegyei központ irányítaná a megye különböző helyein alakítandó fiók-egyesületeket. Végül azt indítványozta, kérjék fel a budapesti központ igazgatóságát, hogy jöjjen Aradra és adja meg a részletes utasításokat a mozga-

lom további vezetésére nézve. Az Ipartanács megalkulása után lépjen rögtön érintkezésbe a központhoz és jelentse be csatlakozását.

A jelenvölteket kivétel nélkül helyeselték Károlyi gróf fejtegetéseit és kimondták, hogy megteszik a kellő lépéseket a budapesti központhoz való csatlakozás iránt.

Ezután megalkították az Ipartanácsot, amelybe a szervező bizottság összes tagjai beválasztottak. Végül felhatalmazták Varyassy Lajos elnököt, hogy az Ipartanácsot egy általa meghatározandó időben hívja össze és tegye meg a szükséges intézkedéseket a központhoz való csatlakozás ügyében.

Az ülés végén Károlyi Gyuláné grófné érdekes tervet vetett fel, amelyet örömmel fogadtak a jelenvölteket. A grófné május havában egy nagyüzabású népiünnepély rendezését indítványozta, amelynek jövedelme az Iparpártolási mozgalom céljaira fordíttatnék.

Az ünnepély tárgyában Károlyi Gyuláné grófné legközelebb összehívja a hölgybizottság tagjait.

Ágy a szinpadon.

Vagy:

Hol a boldogság?

Budapest, Április 19.

Végre, végre ismét megjelent a számüzetésbe kergetett, a rég nélkülözött, szépen megvetett, hófehéren kipárnázott ágy. Ismét láthatjuk az elegáns berendezésű legénylakást, amelynek töbrédbeli ajtaján át keresztül-kasul érkeznek és menekülnék a kikapós hajlandóságú hölgyek és urak. Croisset Francis nem mondott le a modern francia kóhozat e kedvelt színhelyéről és szükséges kellekéről s a Vigszínházban ma bemutatott darabjában, melyben arról van szó, hogy tulajdonképen hol a boldogság, a bonyodalom kifejlését Marchand René ur légyotokra jól felszerelt lakásába helyezte

Cartier Georges-t, a derék szobrászt, aki pedig tíz év óta töretlenül őrizte meg hűségét a felesége iránt, valóságos idekényszerítik azok, akik hűsége miatt gunyolják. Elvégre ami sok, az sok. Ki hagyná magán száradni azt a szemrehányást, hogy nem képes megcsalni a hitvestársát. Cartier Georges az első felvonás végén, amikor neje is, anyósa is, főleg az anyósa ingerlik, hogy nincs benne temperamentum, fogja a kalapját és kijelenti:

— Elmegyek, hogy megcsaljalak!

Az asszony nem tartja komolynak a fenyegetést, de a második felvonásban megtudja, hogy Georges nagyon is komolyan vette a dolgot és hajlott a csábító Fernandé asszony szavára. Fernandének ugyanis mindig a másik boldogsága kell, mindig a másik imádóért verseng és kigyó gyanánt lopózik be a Georges és Paulette házasetetének paradicsomába

Paulette nagyon okos asszony. Nem árulja el, hogy mindent tud, hanem nekiindul, hogy visszahódítsa a férjét. A vetélytársától azzal szabadul, hogy elhitei vele, hogy nem is szereti az urát, hanem a Marchand René kedvese. Fernandé erre rögtön kiabrandul Georgéból és René után veti magát. A legénylakásban, ahol Georges Fernandével akart találkozni, Paulette fogadja a csapódar férjcsakét, aki egy kényes kis jelenet után bevalija:

— Nem esaltalak meg, edesem, hanem önmagamot esaltam meg, — nagyon esaltam meg.

És megfelel arra a kérdésre is, hogy hol a boldogság. Nincs másutt, csak — otthon.

Ime, szinte nyárspegári morálja van a merészen vidám újdonságnak, amely a Vigszínház közönsége részéről barátságos fogadtatásra talált. Annál is inkább, mert ha a hírhedt ágy szerepel benne, mégsem vehető szemére szerzőjének, hogy

tullépne a jóíz és ha'arait. A színészek pedig jó kedvvel mozditják elő a mulatságos mese és a sűrűm beszött ötletek hatását.

Molnár Ferenc fordítása dicséretes, mint mindig és nem kevésbbé a Szilágyi Vilmos rendezése.

M. F.

Barabás Béla programbeszéde.

(A keddi jelölt-gyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, Április 19

Barabás Béla, kinek Aradon ez alkalommal nincsen és valószínűleg nem is lesz komoly ellenjelöltje, aradi választói előtt április hó 24-ikén, kedden délelött tartja meg programbeszédét, amelyre vonatkozólag az aradi függetlenségi és 48-as párt elnöksége a következő felhívást teszi közzé:

Éljen dr. Barabás Béla!

Aradváros választó polgáraitok!

Az aradi függetlenségi és 48-as párt végrehajtó bizottsága egyhangú lelkesedéssel hozta meg azon határozatát, hogy Arad sz. kir. város országgyűlési képviselőjeként városunk szeretett fiát, a mi polgártársunkat

dr. Barabás Bélát

kéri fel és jelöli ki.

Polgártársak! A mi elhatározásunk, úgy a választó polgárok, valamint városunk lakosságának lelkeben egyértelmű visszhangra talált, s nincs senki, aki ez idő szerint bárki mást óhajtana megtszteni, mint Barabás Bélát, mert egyedül ő az, kinek személyét az osztatlan bizalom környezi.

Hogy a képviselőjelölés az egész város polgárságának és népének ténye lehessen, ugyanazért alólirott elnökség Arad sz. kir. város összes választóit ezennel

jelölt gyűlésre

hívja össze, amely az Iparosok házában nagy-teremben f. évi Április 24-én, kedden d. e. 10 és fél órakor lesz megtartva.

A jelölés megtörténte után szeretett képviselőjelöltünket, dr. Barabás Bélát a gyűlésre küldöttségileg meghívjuk, aki ez alkalommal fogja elmondani

programbeszédét.

Polgártársaink, barátaink! Városunk közérzetének hatalmas megnyilvánulásánál legyünk ott mindnyájan, hogy szívünk szeretetével halljuk meg s üdvözölhessük országos nevű polgártársunkat, leendő képviselőket: Barabás Bélát.

Ugyanezen a napon délután dr. Barabás Béla képviselőjelölt kiutazik Gájbá, ahol a gáji, ségai, polturai és tanyai választók előtt mond beszédet. Indulás délután 6 órakor a Központi kávéház elől.

Éljen dr. Barabás Béla,

Arad sz. kir. város országgyűlési képviselője.

Az aradi függetlenségi és 48-as párt elnöksége.

Barabás Béla ma este elutazott Aradról s holnap Esztergom Dorogon lesz, ahol Zlinszky István függetlenségi jelölt érdekében beszél. Azután Budapestben a VII. kerületben mondja el programbeszédét és a fővárosban fogadja Nagyvárad küldöttségét is, amely a jelöltséget neki felajánlja. Budapestről Barabás több kerületbe kirándul a függetlenségi jelöltek támogatására és hétfőn este érkezik vissza Aradra.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Péntek: A titok, vigjáték. Ujházi Ede vendégtöl-
léptével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Kis császár, operett. Bemutató előadás.
(Páros bérlet.)

Zsolozsma.

A klastromudvar szentséges csendjébe
Halkan szűrődik át az orgona,
Mohlepte fölén napsugarban fűdik
A lilafürös Krisztus korona.

Sötét csuhában a vezeklés népe,
Ujjaik közt a szentelt olvasó,
S a tempomóra csodás ibletében
Lehelethaiban hitről száll a szó . . .

A gyepadon egy halványképű ifju,
Látszik, még új rajta a bus csuha.
Karcu alakján az életről lázad
Néma ráncokban a sötét ruha.

Barázdas képű, vén barát a társa,
Emennek hasznos, böcs tanácsot ad:
Hogy lesz eldobbott álmokkal szegényebb,
S ebből nyert szent ma asszál gazdagabb,

Hogyan feledje a külső világot,
A zajt, a fényt, szép ajkak osóksait . . .
Bár a lemondás fája még e földön,
De hitben üdvözülni megtanít.

S ráncos arcára küli a hit párja:
„Lásd! Kínózták az Istennek fiát
S a szenvedésben ön a megváltásunk . . .“
És fellépett egy büncánó imát

. . . Ott, a megsárgult, sűrű papíron
Egy Máriakép . . . szelid, szenvedő . . .
S az ifju kínozott, vezeklő szívéből
Feltör egy sóhaj, forró . . . resztető . . .

„Mint az ő képe . . . olyan, mint ő volt . . .
Istenem . . .“ s könyve elfojtja szavát.
A kapornában eszharangszó csendül
Kint könyzse ozsma szó a szerelemről
. . . És keresztet vet az öreg barát . . .

Kerekesné Fodor Erzelka.

* Ujházi Ede második vendéglátása. Az Eckermann és Chatrian cég elaggott, vérfa-gyasztó riportjában: A lengyel zsidó-ban ragyogtatta ma este Ujházi Ede szédületes szín-játszói talentumát. Az ő Mithisa nem ismeretl-en az aradi közönség előtt, amely ma nem először tapsolta meg a lelkiismeretfurdalás kinjaitól marcangolt weimuthi polgármester maszkjában. A mester alakítását ma este is zsufolt ház nézte végig. Az előadás egyébként, hogy a többi szereplőről is szó essék, olyan volt, mint egy nagyértékű, klasszikus festmény szuette, poros fakeretben.

* Irodalmi Évlapok. Az aradi *Kölcsény-Egysü-let* irodalmi szakosztálya által szerkesztett *Irodalmi Évlapok* 1906-ik évi II. füzeté ma je-lent meg. A magas színvonalon álló füzet tar-talmazza a legutóbb pályadíjat nyert és a zsuro-
kon felolvasott munkákat. Nevezetesen: „Az asszony“ írta *Székely Zsigmond* dr. „Költémé-nyek“ *Jörgné Draskóczy* Ilmától. *Bajtai Mihály* tollából „A bolond“ című novellát. „Első bete-gem“ írta: *Rubenescu* Augustza. „Elnöki meg-nyitó“ tartotta: *Edevi-Ilés* László. A füzetet *Székely István* titkári jelentése és *Losonczy* Zoltán könyvtári és muzeumi jelentése re-keszti be.

* A tanítóképző hangversenye. Megemlé-keztünk már arról az újszerű eszméről, ame-lyet *Zoltai Mátyás*, az aradi tanítóképzőintézet zenetanára vetett fel. Zoltai ugyanis nemrégiben folyamodott a kultuszminisztériumhoz, hogy tanítványait országos hangversenykörútra vi-

hesse. A miniszteriumban tudvalevőleg kedve-zően intézték el a kérvényt s így az ifjak a szünet első hetében megkezdik a körútjukat. Az elinduláshoz szükséges anyagiak megszer-zése céljából előszörban Aradon fog a dalárda hangversenyt tartani és pedig e hó 22-ikén, vasárnap délután öt órákor, az Iparosház nagy-termében. A műsor, amelynek legjobb számát férfi karóknak foglalja le, magas színvonalon áll. Az Aradon tartandó hangversenyen résztvesz *Kesztler* Ede zongorista is; ennyiben tér el ennek a hangversenynek a műsora az országos körút hangverseny programjától. A nagy műveléssel kecsegtető műsорт itt adjuk:

1 Népdalegyveleg. Eneklia *férfi-dalkör*. 2 Ro-mánó. *Goltermann G* 17. mű *Kisbőgön* előadja *Zajonskowszku* János, zongorán kíséri *Zoltai M.* ta-nár. 3. a) Hiv karokon . . . *Wagner* Richárd. b) *Chinai influenza* szerenád *Kossóvt. J.* Eneklia a *férfi-kar*. 4. A csalogány bucsuja. *Siposs A.* (Ma-gyar ábránd *Blaha* Lujának ajánlva.) Zongorán elő-adja *Zoltai Mátyás* né urnó 5 *Dalolní* mily edes . . . *Kissoday G* Eneklia a *férfi-kar*. 6. Vonósné-gyes. Szemeivények hazánk népdalaiból. (Magyar, német, román és tót dalok.) Előadja *Zoltai M.* ta-nár. *Némethy* Lajos, *Exner* Mihály és *Zajonskowszku* János. 7. Egy ideges ember *Gabányi A.* Előadja *Exner* Mihály 8. a) *Székely* dalk. b) *Solveig* dala *Grieg E* Eneklia a *férfi-kar*. 9. Hegedű-szonata *Grieg E* 8. mű (F. dur) II és III tetel. (-legretto quasi Andantino és Allegro molto vi-voe). *Zoltai Mátyás* né urnó zongorakíséretével elő-adja *Zoltai M.* tanár. 10. a) A viszontlátáskor. *Merdelsohn*. b) A honfi imája. *Erkel F.* Eneklia a *férfi-kar*.

* **Paraszt-szintársulat.** A Pápa közelében lévő Kóttornyulak községben *Zalavy* Sándor kántor-tanító merész ideát valósított meg; a község ka-tolikus földmiveseiből egy kis műkedvelő színész-csoportot toborzott, amely ott a minap nagy hatás-sal adta elő a *János vitéz*-t. A sikeren főlbuzdulva e-határozták, hogy néhány vidéki városban fognak vendég szerepelni, majd Budapestre mennek, ahol a Király Színházban fogják játszani a nagysikerű darabot.

* **A színházbajrás joga.** Newyork államban törvényjavaslatot nyújtottak be, mely súlyos büntetés terhe alatt megtiltja, hogy valakit nyilvános szórakozó helyekről, vagy éppen a színházból kizárjanak. A szigorú törvényjavas-lat benyújtására az adott okot, hogy Newyork huszonné színházának igazgatói összebeszéltek, hogy *Metcalse* szinkritikus nem engedik be színházukba, mert egy színházat kegyetlenül megkritizált. „Az állam minden polgárának megvan a joga, hogy nyilvános szórakozó he-lyeket és a színházakat látogathassa“ — mondja a törvényjavaslat.

Választási mozgalmak.

Harc a mandátumért.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 19

A függetlenségi pártkörben ma is dolgozott a választásokat intéző bizott-ság. Már tegnapelőtt kiirták ugyan, hogy „minden jegy elfogyott,“ azonban nyílt titok, hogy körülbelül husz jó kerület föl-
ött rendelkezik még a párt, csak tarto-gatja. A legtöbb kerület fölött a főispáni kinevezések publikálása után rendelkez-hetnek és ugyancsak bő a választék, mert eddig is közel *hetezerháromszáz* jelölt aján-lotta fel szolgálatait a pártnak. A függet-lenségi párt vezetői hűledezve látják, hogy bár megsabták a határt, melyen-tul nem kívánnak szaporodni, a közbiza-lomért tülekedőkből nem fogy ki egyha-mar. A szemérmetlen politikai stréberség előrevetí árnyékát az új parlamentre.

A választási mozgalomról szóló tud-sításaink sorozatát az alábbiakban adjuk.

Aradmegyében.

A szentannai választókerület szövetség-pártjai ma délelőtt *Károlyi Gyula* gróf elnöklet-alatt Újszentannán népes értekezletet tartottak amelyen egyhangulag ifj. *Mahler György* yöl-töttek a kerület függetlenségi képviselő-jelöltjének.

Wittmann János volt országgyűlési vi-selő valószínűleg szintén főlép függetlenségi programmal. Ma estére várják ide *Wittm*, aki már képviselte a kerületet.

Ma délután *Marró Juszain* dr. arad-véd, a kerületnek román nemzeti képvise-lőjelöltje Újszentannán elmond a programbe-szédét.

A kisjenői kerületben *Lázár Zóárd* dr. e szövetségelt kö máncypárt képviselőjelöltje, akit a kerület egyhangulag jelölt, tegnap visszalé-pett s helyette *Lengyel Sándor* dr. ternoval fő-szolgabíró lép fel függetlenségi programmal. *Lengyel Sándor* vasárnap mondja el program-beszédét a kisjenői választók nagygyűlésén, a melyen *Károlyi Gyula* gróf vezetése alatt a me-gyei szövetségelt pártok több vezetői is meg fog jelenni.

Csanádmegyében.

A nagylaki kerület hivatalos je-*ője*, *Nagy Sándor* dr., ma mondotta el programbeszéd kerület székhelyén, Nagylakon. A kerület képviselője délelőtt utazott el Aradról, ahol *Barabás Béla* dr., *Magyar* Ferenc, *Nikolics* Sándor, *Somló* Armin dr., *Szalay* Arnold dr. *Szántay* Béla is elkísérték útján.

A nagylaki állomáson fehérruhás lányok csokrot nyújtottak át *Nagy Sándornak*, akit *Schaller József*, a függetlenségi párt elnöke üd-vözölt. Innen a hosszú kecsisrből áló menet a községnéza udvarába indult, ahol már a vá-lasztók óriási tömege gyűlt össze.

A gyűlést *Schaller József* nyitotta meg. Utána *Barabás Béla* emelkedett szólásra, aki a függetlenségi párt mulját, jelenét és jövőjét kapcsolatba hozta *Nagy Sándor* politikai pályá-jával. Azután *Nagy Sándor* dr. másfél órás, nagy hatást keltett programbeszédét mondott, amelynek során az általános választói jog hívé-nek vallotta magát. Végül *Szalay* Arnold dr. és *Nikolics* Sándor beszéltek.

A battonyai választókerület polgársága ma délelőtt jelölt gyűlést tartott Battonyán. Egy-hangulag *Navay* Lajos dr.-t, az eddigi képviselőt kiáltották ki jelöltnek, alkotmánypárt pro-grammal. Ellanjelöltje még nincs.

Temesmegyében.

Az orczyfalvi kerület választó polgársága-nak küldöttsége tisztelgett tegnap délelőtt *Szi-vák* Imre dr.-nál, hogy felajánlja neki a képvise-lőjelöltséget. *Szivák* Imre nagy beszéddel laszolt *Szabimáry* Lajos üdvözlétére, kijelentve, hogy elfogadja a jelöltséget.

A rékási kerületben *Keleszár* János rékási plébános egészségi állapotára való hivatkozás-sal nem fogadta el a képviselőjelöltséget.

A végvári kerületben nagy örömmel fogad-ták, hogy *Kossuth* Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt vezére sajátkezűleg írt levélben me-legen ajánlotta az alkotmánypárt jelöltjét, *Csep-reghy* Istvánt.

A csákoval kerületben *Beniczky* György dr. nem fogadta el a jelöltséget.

A lippai szabadelvűpárt ma *Vannay* Gusztáv kir. közjegyző elnöklete alatt népes érte-kezetet tartott, amelyen elhatározták, hogy alkotmánypárttá alakulnak át és jelöltet állítanak a kerületben. A párt elnökévé *Albert* Nándort,

előnkölkül Schwarz Jánost, Schwarz Ferencet, Antonovics Györgyöt és Molnár Lászlót választották meg. A párt nagy lelkesedéssel Kabdebó Jergely volt alispánt kiáltotta ki jelöltül, akit üldözöttség hívott meg az értekezletre. Kabdebó Jergely megköszönte az iránta megnyilvánult bizalmat és nyomban elmondta programbeszédét, amelyben a kormány hívének vallotta magát. A párt a jelölésről táviratilag értesítette Dinyi Ignácot, az alkotmánypárt elnökét.

Hivatalos jelöltek Torontálban.

Nagybecskerék: Várady Imre dr. (f.)
 Ozora: Botka Béla (alkotm.)
 Zichyfalva: Karátsony János gróf (alkotm.)
 Párdány: Ifj. Dániel Pál (alkotm.)
 Lovrin: Baross János dr. (f.)
 Nagykomlós: Várnau Imre (f.)
 Nagyszentmiklós: Nákó Sándor gróf (alkotm.)
 Pancsova: Daniel Ernő báró (pártonkívüli.)
 Zombolya: Csekolics Gyula gróf (pártonkívüli.)
 Törökkanizsa: Tallán Béla (pártonkívüli.)
 Bogaszentgyörgy: Papp Géza (pártonkívüli.)
 Az itt felsorolt négy pártonkívüli jelölttel szemben a koalíció nem állít fel jelöltet.
 Nagykikinda: Tellesky Kristóf (alkotm.), ki azonban jelöltséget nem vállal.
 A törökbecsli kerületben a koalíciónak eddig nincs jelöltje.
 Fellepnek még: Nagykikindán: Polt Mibály (nemzetiségi), mivel szemben a magyar párt álléptette Draxler Brunó dr.-t.
 Pancsován fellépett Miletics Szlavkó (nemzetiségi)
 Bogaszentgyörgyön Petrovics Vikentia (nemz.)
 Kardos Samu dr. (f.), ki tegnap tartotta a programbeszédjét.
 Párdányon Kiscsely Kálmán dr. (függetlenségi.)

Az uri élet vége.

(Egy sikkesztő jegyző öngyilkossága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

A szomszédos Biharvármegye egyik hajdani előkelő gavalierjának gyászos tragédiáját rejtegette tegnapig a beéli erdő. Bika János nagymarosi körjegyző, akinek sikkesztő-áról és szökéséről már napok óta sokat beszéltek, több napi bujdosás után forgópisztolyal föbe lötte magát a beéli erdőben, ahova elbujdosott a kőszőlő melé.

Ez a lövés egy nagy gyászos tragédiának a befejezését jelenti, amely kezdődött ott, amikor Bika János szerény fizetéssel elődelnek gavalier életét folytatta és hogy előteremtse a családjához, négy főhöz, vendéglátáshoz szükséges összeget: a jegyzői hivatal pénztárából sikkesztott — és végződött a beéli erdőben, ahová elbujdosott a hajdani gavalier, megbuzdván, mint régen a futóbetyárok, az erdő fái, cserjei között, míg végre megunt a kőbor, üldözött életet és véget vetett a komédiának egy pisztolylövéssel.

Éder Géza beéli főszolgabíró a múlt hét elején váratlanul megjelent Nagymaroson Bika János főjegyzőnél, hogy hivatalvizsgálatot tartson. A főszolgabíró mindjárt a vizsgálat elején nagyobb szabálytalanságoknak és hiányoknak jött nyomára s midn azokra Bika János jegyzőt figyelmeztette, az egyszerűen elávozott hazulról. A főszolgabíró tovább folytatta a vizsgálatot s mindjárt másnap több, mint öt ezer korona hiányt konstátált és egyszersmind rájött tömérdek postal feladó vevény és pénztárkönyv hamisításra is. A főszolgabíró azonnal kerestette Bika Jánost mindenféle, de sehohsem tudtak rákadni.

Ekkor, a múlt hét szerdáján a főszolgabíró telefonon értesítette a dolgról Várady Béla dr., a nagyváradi ügyészség vezetőjét, aki nyomban

utasította, hogy Bika Jánost tartóztatassa le és kísértesse be a nagyváradi ügyészséghez. A főszolgabíró amaz értesítésére, hogy a jegyző eltűnt a községből, a királyi ügyész kiadta Bika János ellen az elfogatási parancsot. Az ügyészség várta azóta, hogy intézkedésének mi lesz az eredménye, de a sikkesztő jegyző dolgában semmi újabb értesítés sem érkezett.

Tegnap reggel a nagymarosi csendőrség őrsparancsnoka telefonon jelentette a királyi ügyészségnek, hogy Bika János volt nagymarosi jegyző hulláját a csendőrőrzésnél megtalálta állított fűvel a beéli erdőben. A hulla már több napos lehet, mert egyik lábát és egyik karját a juhász-kutyák teljesen szétmárcangolták. A jelentés folytán az ügyészség elrendelte az orvosrendőri nyomozás megejtését és ezzel ebben a részben le is záródnak a szomorú ügy aktái. A jegyzői hivatalban még mindig folyik a vizsgálat, amelynek eddigi adatai szerint az elsikkesztett hivatalos pénzek összege 15—16000 koronára tehető.

Az öngyilkos jegyzőt saját könnyelműsége, költséges életmódja és drága passziól kergették a halálba. Valamikor ökrösi körjegyző volt. Akkoriban négylovas hintón járt be Nagyváradra és ezeknek hágott a nyakára néhány napi mulatozása alatt. Atyja, aki a nagymarosi jegyzőségben elődje volt, nagy vagyonnal rendelkezett, de fia könnyelműsége miatt tönkrement. Az ökrösi nagyjövedelmű jegyzőségtől hivatali szabálytalanságok miatt kellett megválnia Bika Jánosnak, aki néhány évig állás nélkül élt, míg atyja halála után Nagymaroson újra jegyzővé választották. Itt sem hagyott föl költséges passzióival amelyek okvetlen a fegyházba vittek volna, ha önként nem hajtja végre magán a legszigorubb itéletet.

A szomorú eset nagy meglepetést kelt egész Biharvármegyében és általánca a részvét az öngyilkos özvegye és kicsiny gyermekel iránt.

Új államtitkárok és főispánok.

A kinevezések a király előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 19

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter és Polónyi Géza igazságügyminiszter ma reggel a negyed 9 órai rendes gyorsvonattal Bécsbe utaztak. Mindkét miniszter még ma kihallgatásra megy a királyhoz és megteszi az előterjesztéseket a tárcája ügykörébe eső kinevezések iránt. Ha lehetséges, a miniszterek még ma visszatérnek Budapestre.

Andrássy és Polónyi a királynál.

Bécsből sürgönyzik: Andrássy Gyula gróf és Polónyi Géza miniszterek ma délebben ideérkeztek. Polónyi egy óraker, Andrássy fél kettőkor jelent meg kihallgatáson a királynál.

Bécsből táviratozzák: Polónyi Géza igazságügyminisztert ma délután egy óraker Andrássy Gyula gróf belügyminisztert félkettőkor fogadta a király kihallgatáson. O felsége a két minisztert igen kegyesen fogadta és az általuk tett előterjesztésekhez megadta hozzájárulását. A két miniszter az ezen legfelső elhatározásoknak megfelelő intézkedéseket haladéktalanul megteszi. A jóváhagyott kinevezések előreláthatólag a holnapi vagy holnaputáni hivatalos lapban fognak megjelenni.

E kinevezések között szerepel Hadik János gróf belügyi és Günther Antal dr.

igazságügyi államtitkáré, valamint Kaffka László belügyi államtitkár fölmentése. Andrássy és Polónyi, akik a kihallgatás után Zichy Aladár gróf miniszterrel ebédeltek együtt, délután öt óraker visszatértek Budapestre.

Az új főispánok.

A politikai kérdések élén most a főispáni kinevezések állanak. A politikai világ már szombat óta napról-napra várja a hivatalos lapot, hátha megjelenik a főispánok kinevezése. A feszült várakozás érthető. Hiszen most a választásoknál a főispánoknak igen nagy szerepük van s a legtöbb helyen érzik is már a hiányát a főispánoknak.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma délelőtre magához rendelte az összes főispánjelölteket, akik azonban hiába fáradtak fel a belügyminiszteriumba, mert Andrássy ma reggel éppen a kinevezések dolgában váratlanul Bécsbe utazott audienciára.

Andrássy még ma este visszaérkezett Budapestre és előreláthatólag már pénteken, de legkésőbb a hivatalos lap szombati számában meg fognak jelenni a főispáni kinevezések.

A kis interpelláló dióhéjban.

(Kérdések és feleletek.)

Arad, április 19.

Amint értesülünk, városunk jeles szülötte, Péterffy Antal, ki és belépett volt 48-as elnök dus sikerel folytán arra határozta el magát, hogy könyvet ad ki a sikeres interpellálás művészetéről. A megjelenendő könyvből, amely Szankovics Milos tűzoltófőparancsnoknak lesz ajánlva, a következő részeket közöljük:

Minek folytán kell interpellálni?

— Interpellálni a lapokban megjelent indokolatlan támadás folytán kell

Mitől remegő kebellet áll fel az interpelláló?

— Az interpelláló felháborodástól remegő kebellet áll fel

Es kihez fordul felvilágosítáért?

— Felvilágosításért ahhoz fordul, akivel már előzőleg megbeszélte, hogy milyen lesz a válasz.

Példának okáért?

— Példának okáért tűzoltási ügyekben a főkapitányhoz, mert ő kenyere javát önkéntes tűzoltói ruhában ette meg.

Mivel dicsekedhetik ennek folytán a főkapitány?

— A főkapitány ennek folytán tapasztalatokkal dicsekedhetik.

Es mit konstatal büszkén a főkapitány?

— A főkapitány büszkén konstatalja, hogy ő nem laikus és hogy ő már nemcsak tűzet, de meszet, sőt himlőt is oltott.

Hol áll tehát a tűz idején a tűzoltóság?

— A tűzoltóság tehát a tűz idején feladata magaslátán állt.

Mit csináltak ennél fogva az ujságok?

— Az ujságok ennél fogva hazudtak.

Ez a példa a városi közgyűléseken előterjesztendő interpellációkra vonatkozik. A függetlenségi kormánypart ülésén előterjesztendő kérdések azonban más eljárást követelnek. Példának okául:

Minek folytán kell interpellálni és hogy áll fel az ember?

— Interpellálni a lapokban megjelent indokolatlan támadás folytán kell és az ember megilletődve áll fel.

Ki gyanúsított meg galádul a sajtó?

— A sajtó galádul meggyanusította pártunk közéletében álló elnökét, Péterffy Antalt, aki ennek folytán kilépett a pártból.

Mivel vádolta a gyanu sötétlő orgyilka elnökünket?

A gyanu sötétlő orgyilka azzal vádolta elnökünket, hogy a motoros deputációt ő vezette.

Holott igaz ez?

— Holott ez nem igaz.

Milyen tételt kell ennélfogva szolgáltatnunk?

— Ennélfogva elégtételt.

Milyen zaj követte az interpellációt?

— Az interpellációt hosszas, szünni nem akaró, tomboló és viharzó tetszészaj követte.

Hogy érezte magát szeretett elnökünk?

— Szeretett elnökünk indítatva érezte magát.

Mire tette ő ezt?

— Hogy a pártba megint belépjen.

E pár rövid példa is bizonyítja, hogy a könyv minden művelt interpelláló asztalán helyet foglalhat s egyáltalában néki üszhetetlen minden közéleti férfiu számára. A tanulságos műhöz függetlenül az interpellálólandók természetrajza van csatolva. Ebből a részből a következő részt közöljük:

Milyen ember a főkapitány?

— A főkapitány kiváló ember.

Milyen kezű a főkapitány?

— A főkapitány vaskezű.

Ki vas még?

— Vas még a főkapitány ka apja.

Milyen szakértelme van neki?

— Neki hatalmas erőszakértelme van.

Mit szeret ő ugy, mint a gutaütést?

— Ő ugy szereti a sajtót, mint a gutaütést.

Milyenek ennélfogva az ujságok?

— Az ujságok ennélfogva hazugak.

Azt hiszük, szemelvényül elég ennyi a kitűnő könyvecskéből. Alkalmadtán még visszatérhetünk reá. —zab.

Az acsuvali erdőtüz.

(Az elkeseredett Hollak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

Az áprilisi esküdtészeki ciklusnak a legérdekesebb tárgyalása folyt ma le az aradi kir. törvényszék esküdtbírósa előtt. A tavaly előtti hatalmas acsuvali erdőégés ügye foglalkoztatta ugyanis az esküdteteket, akik elé szomorú képet tárt az aradmegyei viszonyokról a lefolytatott bizonyítási eljárás.

Hollak Imre acsuvali földbirtokos ellen már esztendőnk óta elkeseredett küzdelmet folytat az ottani rométság, mely máig sem tudott beenyugodni, hogy Janku vásárolta a Hollakok ősi birtokát a családnak. Eztenőről esztendőre, megállapíthatólag gyújtogatás után ki-gyullad az acsuvali erdők egy része. Hiába minden ellenőrzés, elővigyázat: az alattomos harc ezzel az eszközzel akarja elérni, hogy Hollak elhagyja birtokát.

1904. őszén egymá után több ízben gyuladt ki Acsuán a Hollak tulajdonát képező Moma nevű erdőrésztlet. Az ottára sereglett roman lakosság közül Mitrea Juon az oltás után elment a kastélyba és ott napszámot követelt. Miután azt nem kapta meg, dühében — a vádirat szerint — így fakadt ki:

— Ha a Moma három nap múlva megint kigyullad, küldhetek száz csendőrt is értem, mégse megyek oltani!

A sors különös játékképpen a Moma három nap múlva tényleg kigyulladt. A gyanu természetesen Mitrea Juonra irányult, annál is inkább, mert az erdő egyszerre két helyen gyuladt. Így került Mitrea ma gyújtogatás vádjával terheve az esküdték elé.

Igen érdekes részlete volt a mai tárgyalásnak Hollak Imre kihallgatása.

— Van-e kára? — kérdi Keller János elnök.

— Károm? — legyintett a kezével Hollak. — Nincsen! *Leégett 800 hold erdőm.* Mit keressek én a vádlotton? Legjobb lesz, ha az ügyész ur elejti a vádat, úgy se tud semmit rábizonyítani erre az emberre.

— Van-e még valami mondanivalója? — kérdi később az elnök.

— Egyet óhajtok csak mondani. Azt, hogy *mentsen meg az Isten minden embert a magyar igazságszolgáltatástól és a magyar bíróságoktól.*

Elnök: Méltányolom az ön elkeseredését a szenvedett kár után, de ezt a kijelentést vissza kell utasítanom!

A bizonyítási eljárás semmi konkrét adatot nem produkált a vádlott ellen.

Pogonyi Nándor kir. alügyész vádbeszéde után Sugár Jenő dr. ügyvéd tartotta meg védőbeszédet, amelyben utalt a nemzetiségi ellentétekre és azokra az üldözésekre, amelyeket ennek folytán Hollakynak el kellett tűrni. E mellett azonban a vádlott feimentését kérte, miután a bizonyítás nem tudta beigazolni a vádirat állításait.

Az esküdték verdiktje *felmentés* volt, mire a bíróság Mitrea Juont a vád és következményei alul szintén felmentette.

Wekerle ünneplése.

Lakoma az Országos Kaszinóban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 19.

Az Országos Kaszinó ma este 9 órakor elnökgazgatója: *Wekerle Sándor* miniszterelnök tiszteletére lakomát rendezett, melyen a kabinet összes tagjai megjelentek. A Kaszinó tagjai közül mintegy ötszázan vettek részt a lakomán, úgy hogy az összes helyiségek zsufolásig megteltek.

Az első felkőszöntőt *Gulner Gyula*, a kaszinó igazgatója mondta Wekerlére, a kit a Kaszinó büszkeségének nevezett.

Wekerle Sándor miniszterelnök hosszabb beszédben megköszönte az ovációt és méltatta a Kaszinó érdemeit, amely újabban is bebizonyította, hogy a nemzeti hagyományokat megőrizte és hogy letéteményese és erőtenyezője a régi nemzeti szellemnek.

Holtzy Pál a kabinet tagjait üdvözölte, mire *Kossuth Ferenc* miniszterelnök nevében is megköszönte az ovációt és többek között a következőket mondta:

— Most önök oly miniszteriummal ülnek szemben, melynek az a különössége van, hogy mindnyájan nem azért versenyeztünk, hogy ki legyen miniszter, hanem azon, hogy ki ne legyen. Egy másik tulajdonsága ennek a kormánynak, hogy oly férfiakból áll, akik egy egész életet töltöttek el abban, hogy egyet ne értsenek. És mégis akkor, amidőn a haza veszélyben forgott: egyet tudtak érteni. Ebből nagy tanulság háramlik a jelen és utókorra: az, hogy ne bántsd magyart! Hogy mikép fogják az ország ügyeit vezetni, arra egy szóval felelhetek: *magyarosan*; de felelhetek ugys: törvényesen, alkotmányosan és becsületesen.

A minden oldalról felhangzó kívánságnak megfelelően, *Apponyi Albert* gróf kultuszminiszter is beszédet tartott, melyen többek között a következőket mondta:

— Oly ösztönnek tulajdonítom azt, hogy *Kossuth Ferenc* után engem is hallani kívánnak, melylyel a jelenlevő urak maguk sincsenek tisztában. Meglátszik, ki akarják élvezni ezt a történelmi pillanatot

a maga tökéletességében. Mert tört pillanat az, midőn valaki föláll, hogy niszterelnök nevében mondjon köszönetet és az a valaki *Kossuth Ferenc*. És történelmi pillanat az, midőn azok között a miniszterelnökök között, kiknek nevében *Kossuth* köszönetet mond, az egyik *Apponyi Albert*. Mindnyájan e nagy történelmi folyamatban csak epizodikus alakok vagyunk. Annak a nagy drámának, amelynek csak egyik nyugvópontjához jutottunk, igazi hőse a magyar nemzet. Viszontagságos történelmünk nagy ténye előtt mindig bámulva állunk meg. Ez az, amely a magyar nemzet egyedül illeti meg: kollektív.

Apponyi után *Polónyi Gyula* ügyminiszter *Oberschall Adolfo* Gézát felkőszöntvén, érdekes tette, amennyiben az elsőt miniszterelnökét, a másodikat mint a Kuria elnökét éltette és közölte, hogy az a nap holnapi számában már meg kell jelenni a kinevezésre vonatkozó királyi kéziratok.

Darányi Ignác földmívelési miniszter Wekerle feleségére, *Jekelfalussy Lajos* tábornagy honvédelmi miniszter *Gulner Gyulára* emelte poharát.

Valamennyi felkőszöntőt lelkes érzéssel fogadták.

Aradi részvények.

(Hivatalos Arályamok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 19.

Arad város pénzügyi bizottsága ma délután *Löcs Rezső* tanácsnok elnöklété alatt ülést tartott, amelyen két fontos ügy: a múlt évi zárszámadás és a helybelli pénzintézetek és vállalatok részvényei forgalmi értékének megállapítása került tárgyalás alá. Számvizsgálónak ismét *Tedeschi Viktor* választották meg, aki már tizenegy év óta teljesíti nagy szakavatottsággal ezen tisztelet.

Az ülésről alábbi tudósításunk szól:

Löcs Rezső elnök bejelentette a bizottságnak, hogy az 1905 év zárszámadása elkészült és az a számvizsgáló által tételről tételre megvizsgáltván, helyesnek találtatott. A bizottság több bökisériete után szintén helyesnek találta és elfogadta a múlt évi zárszámadást.

Ezután az *aradi pénzintézetek és nagy vállalatok részvényeinek* forgalmi értékét állapította meg a bizottság. Ennek megállapítása ebben a hivatalos formában azért szükséges évről évre, mert nálunk nincsen tőzsdé, ahol a részvényeket jegyeznék, de az óvadékok és letételek értékének megállapításánál szükség van erre a kimutatásra. A részvények megállapított értékei a következők:

Aradi Első Takarékpénztár	2700 kor.
Aradmegyei Takarékpénztár	2000 .
Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár	840 .
Aradi Ipar és Népbank	620 .
Aradi Pórgári Takarékpénztár	280 .
Viktoria Takarékpénztár	260 .
S échenyi-gőzmalom	600 .
Lóvasut és téglagyár	240 .
Arad Csanádi Egyesült Vasutak előbbségi részvénye	240 .
Arad Csanádi Egyesült Vasutak törzsrészvénye	225 .
Ujvárad Takarékpénztár	240 .
Weitzer féle gép- és vaggongyár	250 .

Számvizsgálónak ez évre ismét *Tedeschi* Viktort választották meg, akinek érdemeit és buzgalmát *László Rózsa* meleg szavakban méltatta. *Tedeschi* meghatottan köszönte meg az elismerést és tízezeréves számvizsgálói múltjára hivatkozva hangsúlyozta, hogy lelkiismeretesen fogja végezni tisztét.

Nagy földrengés Amerikában

San-Francisco pusztulása

Több ezer ember meghalt.

Egy milliárd dollár kár.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, Április 19

Amerikai táviratok rettentő részletek közölnek a kaliforniai földrengésről, mely különösen *San-Francisco*t pusztította. A Nagy Óceán partján, a Golden Gate ngorszoros melletti san-franciscoi félszigeten fekvő hatalmas világváros nagy részét rombadöntötte a földrengés és még most is tűz pusztítja. Ezrével dőltek össze a város gyönyörű épületei, egész utcák elpusztultak. A romok több ezer embert temettek maguk alá, az anyagi kár pedig — eddigi becslés szerint — egy milliárd dollár, vagyis ötezer millió korona.

Mai távirataink:

Három órás földrengés.

Csikágó, április 19. Ez volt 1868. óta a legnagyobb katasztrófa, amely a Pacific partokon történt. Akkor szükségesnek tartották, hogy földrengés ellen különös szilárdsággal építtessenek. Az épületek közül azonban sem a *Pallace-Hotel*, Városháza, Várszínház, sem az áruházak nem tudtak ellentállani a földrengésnek. A földrengés 3 óra hosszáig tartott. Vibrálásokkal kezdődött, de később valósággal hullámzott a föld. Az első híreket *Csikágó*ba egy táviróhivatalnok küldte, aki nem törődve a folytonos életveszéllyel, melyben forgott, sokáig kitarított gépe mellett. A veszedelem azonban annyira fenyegetővé vált, hogy végre ő is kénytelen volt menekülni. Az erről szóló hírt még leadta *Chikágónak*.

New-York, április 19. *San-Francisco*ban a földlökések tegnap egész nap tartottak. Az öbölben két hajó elsüllyedt. A katasztrófának mintegy 5000 épület esett áldozatul. Emberéletben is óriási a pusztítás. Egy hatalmas épület a szomszédos házra omlott, melyben mintegy 200 ember volt. Ezek valamennyien elpusztultak. A tűz az egész kereskedői negyedet elpusztította.

New-York, április 19. A legutóbb érkezett hírek szerint a helyzet *San-Francisco*ban kétségbeejtő. A város minden részén heves tűz van. *San-José*-ből jelentik, hogy ott is erős földrengés volt, amely sok házat elpusztított és amelynek sok emberélet is áldozatul esett. A *San-Francisco* melletti állami tebolyda beomlott és sok embert maga alá temetett.

Páris, április 19. Az Amerikából eddig érkezett táviratok még nem adnak pontos képet a katasztrófa nagyságáról. Tegnap estig nem tudták a tüzet lokalizálni és

erre egyelőre nincs is remény. A szegényebb néposztályok lakta városrészen, ahol tömérdek kis szálló van, több száz elszenesedett holttestet találtak. Egy árvaház összedőlt s kétszáz gyermek pusztult el.

Tízezer ember pusztulása

New York, április 19. A *New-York Herald* san-franciscoi értesülése szerint az egy óra hosszát tartó lökések annyira megrendítették a talajt, hogy olyan hullámzás támadt, mint a nyílt tengeren. A második nagy lökés, mely nyolc óra után támadt, még jobban fokozta a pánikot. A közmunkahivatal összedőlt romjai alatt több száz holttest van eltemetve. A földrengés hatása több mint négyszáz mérföldnyire volt érezhető, így egész *Nevada* állam területén.

A *Herold* hozzávetőleges számítása szerint körülbelül tízezer ember esett a katasztrófának áldozatul.

Hir szerint az amerikai hajórajt egy szökőár teljesen elpusztította.

New York, ápr. 19. (Este.) A legutóbbi san-franciscoi táviratok szerint 400 halottat helyeztek el a sebtében felállított halottskamarákban. Folyton újabb hullaszállítmányok érkeznek. A nagy városnegyed, a melyet a 2. és 3. utca határol, lángtengerben áll. A Market Street főutcájának pompás épületei egymás után omlottak be. Egy tüzérkapitányt egy beomló ház maga alá temetett.

New-York, ápr. 19. *San-Ocklandban*, *San-Francisco*val szemben a legnagyobb épületek beomlottak, a többit a tűz pusztította el, miközben öt ember életét vesztette el. *Salinasban* is, *San-Francisco*tól 100 mérföldnyire sok ház beomlott. A kormány intézkedéseket tesz, hogy a hajléktalanokat menhelylyel és gyógyszerrel lássa el. A kárt *San-Francisco*ban legalább 100 millió dollárra becsülik.

A hajórajt elsüllyedt.

New-York, április 19. *San-Francisco*ból jelentik: A sok középület között a levegőbe röpítették a központi postahivatalt, valamint az *Union Trust Company* tízenegyeleletes házat. A robbantással a tűz továbbterjedését igyekeztek megakadályozni. A négy városi szálloda a tűz martaléka lett. A legtöbb színház, köztük a *Columbia*, a nagy opera és az orfeum beomlottak. A Pacific vasutnak a parton levő raktárai beomlottak, miközben sok ezer tonna szén a tengerbe zuhant. *Sacramento*-ból jelentik, hogy *Santa-Rosa* külvárosát a földrengés elpusztította. Több mint négyszáz ember vesztette el életét.

New-York, április 19. A san-francisco-i városháza, amely 27 évig épült s amelynek kupolájánál csak a római Szent-Péter bazilika nagyobb, romokban fekszik. Az ötemeletes teljesen vasból épült *Valencia-fogadó* nem létezik többé. A vasszerkezet összeroppant. Körülbelül száz vendég és alkalmazott benne maradt, akik közül egyetlenegy sem menekült meg. Nincsen kórház: mind bedőltek. A sebesülteket a szabad ég alatt hordják össze. Már jelentkeznek az eleség szükség.

New-York ápr. 19. A san-francisco-i öbölben horgonyzó hajók igen sokat szenvedtek a földrengés következtében. Még

nincs pontos értesülés a hajókról, de hire jár, hogy számos hajó elsüllyedt.

Cincinnati-Ockland, ápr. 19. A csendes-óceáni hajórajt, amely a san-franciscoi öbölben horgonyzott, a földrengés következtében elsüllyedt.

Egy milliárdnyi kár

New York ápr. 19. Reggel tíz órakor rövid időn át helyre volt állítva a távirati összeköttetés *San-Francisco*val. A katasztrófáról a new yorki értéktőzsdén értesülek először, tegnap reggel 9 órakor. Az odaérkezett jelentések szerint a kár körülbelül hatszáz millió dollár.

New York, ápr. 19. A kincstári államtitkár kijelentette, hogy a katasztrófa által sújtottaknak támogatására tíz millió dollárt küldött *San-Francisco*ba. A legutóbbi ottani táviratok szerint négyszáz halottat helyeztek el a sebtében felállított halottskamarában. Folyton újabb holttesteket szállítanak a kamarába.

New York, április 19. *San-Francisco*-ba katonaság ment, hogy a szabadon fekvő vagyont őrizze. A san-francisco-i polgármester segélybizottságot szervezett és elrendelte, hogy a sütőműhelyek és tejraktárak élelmiszereket szállítsanak a hajléktalanoknak. Hir szerint 80 biztosító társaság elhatározta, hogy *San-Francisco* biztosított lakosainak a biztosítási összeget kifizeti, tekintet nélkül arra, hogy tűz vagy földrengés okozta-e a kárt.

London, április 19. Az újabban ideérkezett hírek szerint az anyagi kár sokkal nagyobb, mint eleinte gondolták, de emberélet kevesebb pusztult el, mint hiresztették. Az anyagi kár egy milliárd dollár, míg a halottak száma körülbelül ezerre tehető.

New-York, ápr. 19. *Conried* német származású híres színigazgató, akinek *New-York*ban két színháza van, egy egész társulattal vendégszereplésen volt *San-Francisco*-ban. Társulataiban vannak többek között a világhírű *Sembrich* Marcella, *Burgstaller*, *Van Roy*, *Knothe*, *Dipaul* és *Herz* magyar származású karmester. Eleinte az a hír volt eiterjedve, hogy az egész társulat, mely a *Palace*-szállóban lakott áldozatul esett a katasztrófának, de újabb hír szerint a társulat megmenekült és csupán garderobját és diszleteit vesztette el.

Rablóbandák garázdálkodása.

Berlin, április 19. A lángtenger által beborított terület *San-Francisco* körül hét órakor nyolc négyzetmérföld volt. Majdnem az egész város romokban hever. Sok ezer ember sietve menekül a városból és visszahagyja legértékesebb holmijait is. A lakosság borzasztó sokat szenved az éhségtől, mert az élelmiszerek is mind elpusztultak. Egész Amerikában gyűjtéseket rendeznek az áldozatok számára.

New-York, ápr. 19. Fosztogató bandák, többnyire kínaiak, japánok és négerrek bejárák a várost és mindenütt lopnak és rabolnak. A rendőrség is csatlakozott a bandákhoz. A milícia mindenkit lelő, akit tolvajlásra ér, de csekély létszáma miatt nem képes a félreeső városrészeket és a villa-negyedet a rablóbandáktól megtisztítani. A lakosság között iszonyu a rémület és félelem és minduntalan borzasztó jelenetek játszódnak le.

New-York, április 19. Minthogy a san-franciscoi vízvezeték nem működik, dina-

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motor-menetrendje, érvényes 1906. márczius 1-től.

Arad- Szeged. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V., Gyors M., H.M.V., H.M.V., V.V., H.M.V., H.M.V. and rows for various routes like Arad ind., Buzsák, Csátelep, etc.

Szeged- Arad. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V., Gyors M., H.M.V., H.M.V., V.V., H.M.V., H.M.V. and rows for various routes like Szeged ind., Makó, Kis-Zombor, etc.

Arad-Uj-Szt-Anna-Kétegyháza. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motor v., V.v. and rows for routes like Arad ind., Otvenes, Zimánd-Ujfalu, etc.

Szeged- Arad. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V., H.M.V., V.V., H.M.V., H.M.V. and rows for routes like Szeged ind., Uj-Szeged, Szőreg, etc.

Arad- Szeged. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V., H.M.V., Gyors M., H.M.V., H.M.V., V.V., H.M.V., H.M.V. and rows for routes like Arad ind., Makó, Kis-Zombor, etc.

Arad-Brád. Table with columns for stations (Állomások), Személyv., Vv., Tsz., Helyi motor v. and rows for routes like Arad ind., Otvenes, Zimánd-Ujfalu, etc.

11. Borossebes-Buttyán-Menyházafürdő. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motorv. and rows for routes like Borossebes-Buttyán ind., Bohány, etc.

Mezőhegyes-Kétegyháza. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V., V.V., H.M.V., V.V., H.M.V. and rows for routes like Mezőhegyes ind., Kamarás-major, etc.

Menyházafürdő-Borossebes-Buttyán. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motorv. and rows for routes like Menyháza-fürdő ind., Ravna, etc.

Kétegyháza-Mezőhegyes. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V., V.V., H.M.V., V.V., H.M.V. and rows for routes like Kétegyháza ind., Bánkút, etc.

Brád-Arad. Table with columns for stations (Állomások), Személyv., Vv., Tsz., Helyi motor v. and rows for routes like Brád ind., Körösbánya, Birtin, etc.

Borosjenő-Csérmé. Table with columns for stations (Állomások), Vegyes v. and rows for routes like Borosjenő ind., Csérmé.

Csérmé-Borosjenő. Table with columns for stations (Állomások), Vegyes v. and rows for routes like Csérmé ind., Borosjenő.

181—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épületben lévő sörszarnok és hozzá tartozó lakásnak folyó évi november hó 1-től való bérbeadása iránt 1906. évi április hó 30-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 10150 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnán az árverési megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1906. évi április hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

7857/1906 sz.

Pályázati hirdetmény.

Báró Wüllerstorff Ur Baur Barnát ellentengernagy által két szegény beteg tengerész katona segítészére létesített alapítványra.

A „Mária Anna oszászárnó“ alapítványi bizottság pályázatot hirdet a fentnevezett alapítvány jövedelméből két szegény beteg tengerész katona között az 1906. évben kiosztásra kerülő 140—140 koronás segélyre.

Az alapítványra oly tengerész katonák bírnak igényrel, kik a cs. és kir. hadi tengerészet kötelékéből lényegesen katonai szolgálatuk alatt keletkezett betegség miatt ellátási igény nélkül bocsátottak el.

Az alapítványi segély a folyamodók közül a két legérdemesebbnek egy évre adományoztatik és augusztus hó 10-én, mint az alapító halálának évfordulóján fizettetik ki. Azon körülmény, hogy valaki ezen alapítvány jótéteményében már részesült, a segélydíjnak újból elnyerését nem zárja ki.

Felhívtnak tehát az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felezerelt pályázati folyamodványaikat folyó évi július hó 1-ig a triestzi cs. és kir. tengerész kerületi parancsnoksághoz nyújtsák be.

A folyamodó által igazolandó:
1. hogy a cs. és kir. haditengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálata alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsátottatott el;

2. hogy vagyontalan szegény és segélyre szorult.

Ezen utóbbi körülmény szegénységet vagy helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Július 1-én tul beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Arad szab. kir. város tanácsának 1906. évi április hó 14-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Globalin a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer
Egyedüli gyáros: **Fritz Schulz** jun. részvénytársaság Lipcse és Eger.

Szálloda az

„Arany Oroszlánhoz“

Temesvár Józsefváros

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és igen tisztelt vendégeimnek szives tudomására hozni, hogy a jelenleg is legjobb hírnevűnek örvendő

„Arany Oroszlánhoz“ címzett szállodát

Temesvár Józsefváros

átvettem és azt a mai naptól a saját nevem alatt fogom tovább vezetni.

En arra fogok törekedni, hogy a legjobb ételek és italok pontos és olcsó kiszolgáltatása által a n. érdemű közönség szives pártfogását megérdemeljem és a szálloda jó hírnevét továbbra is fentartsam. 561

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Grosz Theofil.

Az Akác-utca 1. szám alatt

volt Panker Viktor-féle ház

két lakás

tágas műhely
és raktárhelyiséggel
szabad kézből 1112

eladó.

Felvilágosítást ad

Dr. Parecz Béla ügyvéd
Batthyányi utca 26. szám.

1579—1906 pm.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvény hatóságánál üresedésbe jött 1400 korona évi fizetéssel 280 korona lakbérilletményvel javadalmasított

2 od oszt. irodai segédtszti állásra pályázatot hirdetek.

Pályázhatnak mindazok, a kik az 1883 évi 1. t. cz. 19. § ábar körülírt vagy annál magasabb minősítvényvel bírnak.

A pályázati kérvények 1906. évi május hó 5-ik napjáig kellően felszerelve a polgármesteri hivatalba lesznek benyújtandók.

Arad, 1906. évi április hó 19-én.

Instittóris Kálmán,
kir. tanácsos,
polgármester.

Aki...

jó és tartós czipőt akar venni,
az forduljon

BALOGH SÁNDOR

uri és női szipészhez

Arad, Boros Béni-tér 19. szám,
hol a legdivatosabb

uri-, női- és gyermekczipők

készülnek a legjutányosabb árak mellett pontos kivitelben.

Javitásokat elfogadok s azokat a leggyorsabban eszközööm.

**Kérem a ezéget nem össze-
tévészteni!**

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat, utazó bundákat háló-, ebédlő- és más bútorekat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett Kiváratra hazához is megyek. Frakk öltönyök kölcsöndíj mellett kaphatók.

ROTH-IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC“ mellett. 211

**Kérem a ezéget nem össze-
tévészteni!**

Árverés-visszavonás.

Vb. Bickel József csődügyében az Aradon 1906. évi-április hó 17-én kibocsátott és az Aradi Közlöny 1906. évi április hó 18-iki számban közzétett csődtömeg-eladási hirdetményt ezennel visszavonom.

Arad, 1906. évi április hó 18-án.

Dr. Momák Döme,

ügyvéd.
mint Vb. Bickel József csődtömeg gondnok.

1201

9/1906. közp. választ.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város választókerületében az általános országgyűlési képviselő választásra határidőül 1906. április hó 30-ik napja tüzetik ki.

A szavazás a városház délnyugati földszinti sarokterme és az északnyugati földszinti oldalterme lesz berendezve.

Az I-ső vagyis a délnyugati szavazatszedő helyiségben (nyilvántartási hivatal) szavaznak a belvárosban összeirt választók.

A II-ik vagyis az északnyugati szavazatszedő helyiségben (számvevői hivatal) szavaznak a tanyákon, Erzsébet, Sarkad, Gáj, Sága külvárosokban és Póltura városrészben összeirt választók.

A választási eljárás reggel 8 órakor veszi kezdetét.

A szavazás a választói igazoló lap előmutatása mellett nyilvánosan élcszóval történik.

Az igazoló lapok csak a személyesen jelentkező választóknak adatnak ki, és pedig a belvárosi az Erzsébet és Sarkad külvárosi választóknak folyó évi április 25, 26, 27-én délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig, a városház emeleti tanácstermében, a tanyai a Gáj és Sága külvárosi, ugy a Póltura városrészi választóknak ugyancsak a fentebbi napokon és időben a Gáj külvárosi rendőr kapitányi hivatal helyiségeiben.

A választás napján azaz folyó év április 30-án az igazoló lapok a városház előtt felállított sátorban fognak a személyesen jelentkező választóknak kiadatni.

Választási elnök és egyuttal az I-ső szavazatszedő küldöttség elnöke Simay István, jegyzője dr. Tolnai János. Választási helyettes elnök és egyuttal egyik szavazatszedő küldöttségi elnök dr. Steinhart Mór, szavazatszedő küldöttségi helyettes elnökek: dr. Prégi István és dr. Páris Lajos, helyettes jegyzők: dr. Velcsó Géza, Éles Béla, dr. Sugár Jenő és dr. Somló Ármin.

A szavazó helyiségekben csak a szavazatszedő küldöttség tagjai, a jelöltek bizalmi férfiai, a szavazók személyazonosságának ellenőrzésére kirendelt hatósági közegek, s a jegyzők mellé rendelt írásokok, ugy a szavazásra beeresztett választók lehetnek jelen.

A választóknak a választásnál somminemű fegyverrel vagy bottal megjelenni nem szabad.

A szavazatszedő helyiségekbe csakis azok bocsátatnak be, a kik igazoló lapjukat felmutatják, vagy a kikre nézve az igazoló lap hiányában a városházi bejáratoznál felállított hatósági közegek igazolják, hogy az országgyűlési képviselő választók névjegyzékében benfozlattatnak.

Kelt Arad sz. kir. város központi választmányának 1906. április 12-én tartott üléséből.

Instittóris Kálmán
közp. választ. elnök.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye nagy fal Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léccel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át,
ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy-
képebbé nem lesz az ilyen poton áron beszerezhető.

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtöni enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

20 év óta tartó tyukszememet

kiírtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Ára egy üvegnek 70 fillér. **Oláh Ferencz,**
Arad-Ujtelep.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle
„Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni.

BRILLANTINE,

haj- és bajuszapolásához elismert kitűnő szer; soha
nem avasodik 25 és 35 kros üvegekben.

Fenti szerek kaphatók: 3861

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Legfinomabb

ILLATSZER UJDONSÁGOK

eredeti üvegekben és kímérve.

Tabakó

kitűnő

molypusztító-szer,

hatása a naphtalint nagyban
felülmúlja.

1/2 kilós csomag 50 fill.

1 kilós csomag 1 kor.

Egyedüli elárusítók Arad és
környékén

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfümeria nagykereskedése

ARADON.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismerettség híján

táskatársra,
nevelőre,
Ésietvesztőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsártra,
vinczellőre,
kartácsra,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
hási- vagy
irodasszolgára,
pénzbeszedőre,
hásmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

eladni kíván

butort,
szegorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

fiatalt,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

szobákat,
házat
vadásztar-
tást,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

szállásokat vétel vagy bérbevételei esé-
lájából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legdrágá-
sabbban érte, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetései
rovatát használja.

Kerestetik

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszo-
bával, esetleg kis magános ház,
lehetőleg a főtérs közelében. Aján-
latokat a kiadóhivatal továbbítja.

Jég

kapható havi bérletben naponta
házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Te-
lefon 199. szám. 1128

Kiadó lakás.

Ötvös-utca 12. szám alatt az első
emeleten egy ötszobás lakás meg-
felelő mellékhelyiségekkel május
elsőtől minden elfogadható áron
kiadó. Értekezhetni 8-12-ig Hasz-
szinger-utca 3/c szám. 1188

Sürgösen

keresek 2-300 korona kölcsönt jó
kamatra. Háztulajdonosnő, Kapa-u.
47. sz. 1197

Deák Ferencz-utca 33-34.

szám a. néhai Dr. Tenner Pál
földszinti lakása (6 szoba mellék-
helyiséggel) május 1-től egy évre
tetemes házbér-engedmény mellett
kiadó. Bővebb értesítéssel szolgál
Lszopold Zsigmond, Andrassy-tér
14., II. em. 1198

Egy intelligens leány,

ki a fűszer és vegyes nagykeres-
kedésben az irodai munkálatokban
teljesen jártas, 3 nyelvet, kitar-
tással és szorgalommal bír, ajánl-
kozik egy nagyforgalmu szolid üz-
letbe. Cím a kiadóban. 1196

Veszünk könyvtárakat

egy-egy könyveket, Lexikonokat, jogi,
szépirodalmi és egyéb munkákat leg-
magasabb árban. **INGUSZ**
I. és FIA könyvkereskedése
Arad. 235

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Egy rövid zongora

eladó Neumann Antalnál, Deák Fe-
rencz-utca 86. sz. alatt. 798

Ötvenezer darab

különböző színes férfi és
női nap és esernyő 1 frt
10 któl kezdve eladottnak
Hegedüs Árminnál, Sza-
badság-tér 17., a 13 vér-
tanu szoborral szemben.
1041

Szalonna,

téli vágás 76, zsír 80, friss sertés-
hus 72, karaj 80, füstölt sonka 98,
füstölt kolbász 90, friss kolbász 80,
füstölt disznó fej 68, sivarli 64,
véreshurka 60, májas, tüdőshurka
40, s tepertő 65, 50 kilogrammonként

Garai Károlynál

Aradon, Árpádtér 4. Május 1-től
Boczkó-utca 2. szám, Hal-térrel
szemben. 1208

Éneklő madarak.

Valódi harzi kanárik
és fülemülék költöz-
ködés miatt 1187

sürgösen eladók.

Özv. Kmetykó Jánosné

Belváros Határ-utca 11.

Mielőtt

kávét vásárolna,

kérem tegyen egy próbavásárlást a
híressé vált

Palermo pörkölt kávéből,

amely úgy tejes, mint fekete kávé-
nek valami fenomenális finom, íze,
aromája páratlan, az idegekre nem
ártalmas, szapora és igen kiadó.
Hetente kétszer friss pörköltés;
eredeti ¼ és ½ kilós csomagolá-
sban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

fűszerkereskedésben kapható

a városházzal szemben.

Értéktelen utánzatoktól óvakodni;
minden tag cégem nevével és
ólmepesével van ellátva. 195

Tégla,
Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemenyze téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206-255

Gyári " 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u.
7. sz. Irodámban, vagy Rákóczy-u.
28. sz. lakásomban. A téglát vám
és fuvarmentesen saját igálmal
házhoz szállítom. — A gyárba sa-
ját új műtám vezet. 64

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

M. kir. szabadalmazott

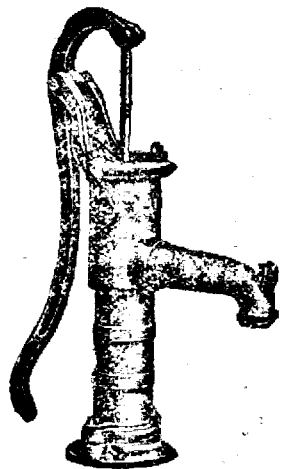
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyár-
árakon.

A szivattyu hengerből a bor utols-
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
héjak és egyéb tisztatlanságok
azonnal továbbítatnak, ezáltal a sziv-
vattyu nem remlik és a bort nem
ronthatja, a gépezet jó működé-
seért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendő

Golyó szelepekkel. Közse-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működé-
seért 8 évi jótállás (ingyen javítás),
hozzá való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű be-
től gummirozott kender-csövek a
legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló
csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Egy borprés eladó.

A tisztelt közönség figyelmébe!!

1906. május 1-én

üzletem a „Fischer Eliz“-palotába, Sugár József angol szabó mellé való

áthelyezése miatt,

1083

a raktáromon levő összes briliáns, ékszer, arany és ezüst, valódi I. rendű genfi férfi- és női zseboráim, ezüst dísztar-
tyak és étesszökeimet

mélyen leszállított, minden elfogadható árban kiárúsítom.

Tessék meggyőződni!

Kiváló tisztelettel

Weinberger Ferenc,